

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.
Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadói felelős: **Bubinszék Gyula** az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: **Buday Barna**.

Szerkesztőség:
Budapest, IX., Köztelek-utca 8.
Kiadóhivatal:
Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Ülésnapok a Közteleken.

1908 február 3—8-ig d. u. 3—6 ig. Szőlőszeti és borászati tanfolyam.
" " 6. d. u. 4 órákor. Közgazdasági szakosztály ülése.
" " 8. d. u. 4 órákor. Műszaki bizottság ülése.
" " 10. d. u. 4 órákor. Közgazd., földmivelési és növénytermesztési, állattenyésztési és állategészségügyi szakoszt. ülése.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”
közgazdasági szakosztályának
1908. évi február hó 6-án (csütörtök) d. u. 4 órákor tartandó folytatólagos ülésére.
Tárgy:
Az adóreform.
Budapest, 1908 január hó 27-én.
Zselénski Róbert gróf s. k.,
szakoszt. elnök.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”
műszaki bizottságának
1908. évi február hó 8-án (szombat) d. u. 4 órákor a „Közteleken” tartandó ülésére.
Tárgyak:
1. Aratógépbemutató Felsőmagyarországon.
2. Motoros szántógépek versenyének megbeszélése.
3. Tanulmányi kirándulás tervezetének megbeszélése.
Bolla Mihály s. k.,
b. elnök.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”
közgazd., földmivelési és növénytermesztési, állattenyésztési és állategészségügyi szakosztályainak
1908. évi február hó 10-én (hétfőn) d. u. 4 órákor a „Közteleken” tartandó együttes ülésére.
Tárgy:
Az alföldi mezőgazdálkodás reformjának kérdése.
Desszeffy Aurél gróf s. k.,
egyesületi elnök.

Gazdasági előadások a Közteleken.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a mezőgazdasági élet fontosabb kérdéseinek megbeszélése céljából gazdasági előadásokat rendez.
Az előadások ideje: 1908. évi február hó 22., 23. és 24. napja.
Az előadások színhelye: Budapest, IX., Köztelek-utca 8. sz. (Az OMGE. székházának nagy ülésterme.)
Részvételi jegy kötelező. Ára 2 korona. Jogosit az előadások meghallgatására, esetleges felszóllásra az előadások után és a rendezendő kirándulásokban való részvételle.

Programm:

Első nap, február 22. szombat.
Délelőtt: 9—11 óra: Eljárások a szálaktakarmánynövények termesztésének biztosítására. Előadó: **Kerpely Kálmán**.
11 óra: A Kellner-féle keményítőértékelmélet gyakorlati alkalmazása. Előadó: **Cselkó István**.
Délután: A Magyar Élelmiszer Szállító R.-T. hűtőházának megtekintése.
Második nap, február 23. vasárnap.
Délelőtt: 9 órától: Az Országos Növénytermesztési Kísérleti Állomás működésének főbb eredményei. Előadó: **Cserhádi Sándor**.
Ezt követően: Magánjárógézek. Előadó: ifj. **Sporzon Pál**.

Délután: Az állami mintapincze és a Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete pinczegazdaságának megtekintése Budafokon.

Harmadik nap, február 24. hétfő.

Délelőtt: 9 órától: A tengeri amerikai rendszerű művelésének eredményei. Előadó: **gróf Teleki Arvéd**.
Ezt követően: Gabnafélék kapálása és magnemesítés. Előadó: **Marton Andor**.
Bezárólag: A tenyészkiválasztás eredményei a tehenészet és a tejtermelés fejlődéséről szemponjtából. Előadó: **Ujhelyi Imre**.

Délután: A m. kir. mezőgazdasági muzeum megtekintése.
Részvételi jegy 2 K-ért váltható az OMGE. pénztáránál (Budapest, IX., Köztelek-u. 8. sz.)

„Az Alföld mezőgazdasági viszonyainak reformja.”

Az Orsz. Magyar Gazd. Egyesület megbízásából írta **Cserhádi Sándor**, a m. övári m. kir. növénytermesztési kísérleti állomás vezetője.
Az OMGE. megbízásából a helyszínen történt tanulmányozás alapján megírták: **Jankó Miksa** dr. Hódmezővásárhely, **Szalay János** Mezőtúr város gazdálkodási viszonyait, **Berger Károly** Lajos Temes vármegye, **Marton Andor** Torontál vármegye gazdasági viszonyait és gazdálkodási rendszereit. Ezen kívül az OMGE. az alföldi vármegyei gazdasági egyesületekhez a gazdálkodási viszonyokra vonatkozó kérdőíveket küldött szét, melyekre a Békésmegyei, a Kecskeméti, a Temes- és Torontál vármegyei G. E. válaszoltak.
Ezen felsorolt adatok alapján tárgyalja **Cserhádi** könyvében az Alföld jelenlegi gazdálkodási rendszerét, a jelenleg fennforgó állapotokat előidéző okokat és rámutat azokra a módokra, amelyek segítségével a fennforgó bajokat orvosolni lehet.
A könyv az OMGE. kiadványa és megrendelhető a „Pátria” nyomda r.-t. könyvkereskedő osztályánál (Budapest, IX., Üllői-ut 25.). Ára 1 kor. 50 fillér.

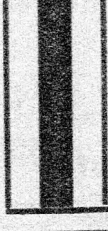
MEGJELENT

BAROMFITENYÉSZTÉSI OSZTÁLYUNK

ÁRJEGYZÉKE

diszes kiállításban,
számos ábrával.

A mesterséges keltetés hiveinek különös figyelmébe ajánljuk.
Minden érdeklődőnek egyszerű óhajra szívesen megküldjük.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

Mai számunk 20 oldal.

XXV. tenyészállatvásár.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület XXV. tenyészállatvásárját f. é. márczius hó 7. és 8. napján tartja meg Budapesten a Tattersall R.-T. istállóiban (szemben a keleti pályaudvarral).

A vásáron bemutatandó állatok díjazására Darányi Ignác dr. földmívelésügyi miniszter 16,600 K.-t engedélyezett, mely összegből egy 2000 K., egy 1000 K. értékű nagy díj és 68 egyéb díj alakított. Ehhez járul a főváros által adományozott 1000 K.-ás tiszteletdíj, úgy, hogy összesen 71 díj 17,600 K. értékben áll a bíráló-bizottságok rendelkezésére.

Aki a tenyészállatvásáron résztvenni óhajt, kérjen vásártervezetet és bejelentési íveket az OMGE. titkári hivatalától (Budapest, IX., Köztelek).

Bejelentési határidő február 15.

A rendező-bizottság.

Állattenyésztési és állategészségügyi szakosztály ülése.

(1908 február 1.)

Jelen vannak Szemere Huba elnökle alatt: Agoston Lajos, Balázs Sándor, Bálint Béla dr., Detre László dr., Egán Lajos, Fokányi László, Haraszty Elemér, Kodolányi Antal, Koppély Géza, Krompecher Szilárd, Löherer Andor, Matta Árpád dr., Málnássy Ferencz, Mendl Jeromos, Perczel Ferencz, Propper Samu, Vámos Jenő, Zaleski Jenő; az egyesület tisztviselőikara részéről: Rubinek Gyula igazgató, Buday Barna szerkesztő-titkár, Szilassy Zoltán szövetségi titkár, Fabricius Endre gyakornok, Jeszenszky Pál ügyvezető-titkár és Kovácsy János gyakornok mint előadók.

Szemere Huba elnök megnyitván az ülést, üdvözlöi a megjelenteket és felkéri előadót előterjesztéseinek megtételére.

A „Sarin” sertésvészellenes szer.

Jeszenszky Pál előadó: Körülbelül másfél évtizede már, hogy a sertésvész országunkban fellépett és sajnos, óriási károkat okozott az állattenyésztő közönségnek.

Hogy ez a kár számszerűleg mekkora összegre rughat, azt megmondani senki sem képes, mert statisztika erre vonatkozólag nincs, de hogy megszámlálhatatlan milliókat tesz ki, az kétségtelen. E bajnak, sajnos, még ma sincs semmi néven nevezendő ellenszere. Az állatorvosi tudomány nem ismer olyan gyógy- vagy óvszert, amelylyel a baj ellen sikeresen küzdeni lehetne annak dacára, hogy kezdettől fogva folytatnak erre irányuló kísérleteket és pedig nemcsak minálunk, de Európaszerte. Az állatorvosok azt remélték a baj fellépte alkalmával, hogy ojtások útján sikerülni fog a baj ellen védekezni. Azonban ez a remény hiunak bizonyult és úgy látszik, hogy ojtások útján nem is fog sikerülni a baj ellen védekezni. A legutóbbi nemzetközi állategészség-

ügyi kongresszuson több elismert szakértő is ilyen értelemben nyilatkozott. A sertésvész gyógyítására vonatkozólag ismerteti a legkiválóbb szakértők véleményét, melyekből kitűnik, hogy a sertésvész gyógyítása terén ma is ott állunk, ahol 15 évvel ezelőtt, a sertésvész kiütése alkalmával állottunk. A tenyésztőknek nem áll más mód rendelkezésükre, mint állategészségrendőri intézkedésekkel védekezni a baj ellen, de hogy mennyire nem válik ez be a gyakorlatban, az mindenki előtt tudva van és a tenyésztők állandóan ki vannak téve annak, hogy állományukat a sertésvész védtelenül pusztítsa. Miután az állatorvosi tudománynak nem sikerült olyan óvszert találnia, amelylyel a baj ellen küzdeni lehetne, nagyon természetes, hogy gazdák és más laikusok is kísérleteztek a vész elleni gyógykezeléssel és tényleg gombamódra szaporodtak azok a mindenféle elnevezés alatt forgalomba hozott különböző sertésvészellenes gyógy- és óvszerek, amelyek csakhamar hatástalanokká bizonyultak. Az állatorvosi tudomány, igen helyesen, állandóan ellene foglalt állást ezeknek a mindenféle elnevezés alatt forgalomba hozott szereknek, de egyébként is ezek csakhamar hatástalanokká bizonyulván, a gazdaközönség napirendre tért felettük.

A laikusok által forgalomba hozott ilyen különböző szerek között pár év előtt feltűnt a Simay-féle sertésvész elleni gyógyszer, az úgynevezett Sarin, amelylyel a feltalálónak meglehetősen figyelemreméltó eredményeket sikerült felmutatni. E szerrel a feltaláló előbb a saját, utóbb a monori gazdák sertésein végzett kísérleteket, amelyek jó eredményeket mutattak és Simay a földmívelésügyi kormányhoz fordult azzal a kérelemmel, hogy próbáltassa ki ezt a szert hivatalos kísérletek útján. Tallián Béla, az akkori földmívelésügyi miniszter eleget tett ennek a kérelemnek és a szer hivatalos kipróbálását elrendelte. A kipróbálás ellenőrzésére kirendelt egy budapesti állami állatorvost, továbbá megbizta a Monoron lakó állatorvost is a kísérletek ellenőrzésével és azonkívül a kísérletek legfőbb felügyeletével még egy állategészségügyi felügyelőt is megbízott. Egyesületünk is érdeklődött ezen kísérletek iránt és az OMGE. egy képviselőt küldött ki azzal a megbízással, hogy több ízben forduljon meg Monoron és a kísérletek lefolyását és eredményeit tartsa nyilván és jelentse be az egyesületnek. Ezt a jelentést szóló felolvassa. Miután e jelentésből egyesületünk arról győződött meg, hogy a Simay-féle szerrel végzett kísérletek legalább is figyelemreméltó eredménnyel jártak, az egyesület igazgató-választmánya egyhangu határozattal felírta 1904. évi június havában az akkori földmívelésügyi miniszterhez, kérve, hogy ezt a szert ideiglenesen forgalomba hozni engedje és hogy további messzebbmenő és szélesebb alapon végzett kísérletek végzését is rendelje el. A vélemények a gazdák és állatorvosok között azonban a kísérletek értékét illetőleg nagyon eltértek. Az állatorvosok figyelembe nem vehetőnek nyilvánították ezen kísérleteket, úgy, hogy Tallián miniszter indítatva érezte magát egy

ankét összehívására, abból a célból, hogy objektív alapon ott megbeszélhetők legyenek a kísérletek eredményei és a teendő intézkedések. Ismerteti az ankét lefolyását, amelyen szóló is jelen volt az OMGE. képviselőtében. Az ankéten Tátray állategészségügyi felügyelő előterjesztette a kísérletek eredményéről szóló jelentését, melyek szerint ezek kedvezőtlen eredményűek voltak s a szóban forgó szer értéktelennek bizonyult, miért is annak forgalomba hozatalát nem javasolta.

A jelentést előterjesztő állategészségügyi felügyelő hangsúlyozta továbbá, hogy a kísérleti állatok közül, amelyek két csoportba voltak osztva, az egyik csapat, amely gyógyszerrel kezeltetett, jobban takarmányozott, mint a gyógyszerrel nem kezelt kontrolcsapat s hogy az elhullott kontrolmalaczkokon a boncolásnál erőművi behatások voltak észlelhetők, vagyis más szóval agyonütéssel segítettek a malaczkok kimulását. Azután az állatorvosi főiskola véleményét terjesztették elő, amely a szert szintén értéktelennek nyilvánította és ennek forgalomba hozatalát ellenezte.

Azután szóló szólalt fel az ankéten és csodálkozásának adott kifejezést afölött, hogyan lehetett egy hivatalosan — három állatorvos és két állandóan alkalmazott felügyelő ellenőrzése alatt — végzett kísérlet akként végrehajtani, hogy az egyik csapat jobban takarmányoztassék, mint a másik és hogy az egyik csapat állatait erőművi behatással lehessen elpusztítani. Ha ez egyáltalán megtörténhetett, ez csak úgy volt lehetséges, hogy a kísérletek nem ellenőrzettek kellő szigorral és ha ez így van, akkor a kísérletek nem is alkalmasak semmiféle következtetésekre levonására, tehát sem a szer hasznavehetősége, sem hasznavehetetlenségére nézve. Ezek alapján azt ajánlta szóló a miniszternek, hogy tekintse e kísérletet egyáltalában meg nem történtnek, ne engedjen azokból sem pro, sem kontra véleményt leszülni, hanem rendeljen el további, szélesebb alapon végzendő kísérleteket, nemcsak Monoron, de az állami ménésbirtokokon is és nemely magánbirtokos állományán is. Az ankét egyhangulag elfogadta ezt a prozozíciót és a miniszter kijelentette, hogy elfogja rendelni ezen kísérleteknek szélesebb alapon való végrehajtását és költségeit is viselni fogja. A miniszterium azután tényleg felszólította Simayt, hogy a kísérletek végzéséhez szükséges gyógyszert kellő mennyiségben bocsássa rendelkezésre és a használati utasítást is mellékelje, mert az ankét amellett foglalt állást, hogy Simay a kísérletekből rekesztessék ki. Simay azonban megtagadta a szer rendelkezésre bocsátását. Nemsokára azután bekövetkeztek az ismert zavaros politikai állapotok és az egész dolog lekerült a napirendről.

Később Simay elhalálozván, a szer társtulajdonosa — Hazslinszky — egy kiadványban ajánlotta a miniszternek, hogy hajlandó a szükséges mennyiségű szert a kísérletek végrehajtásához rendelkezésre bocsátani. Azonban a miniszterium, úgy látszik, nem reagált erre a

Külön árjegyzékek mindennemű gazdasági gépeknél

Első Magyar Gazdasági Gépgyár Részvénytársulat
BUDAPEST

ugyszintén **MAGANJARÓK** (utimozdonyok) cséplési, vontatási és szántási czelokra, (a mozdony után akasztott egy őlet fogó ekével.) Referenciák az ország minden vidékéről.

Legtökéletesebb rendszerű
**Gőzcséplő-
készletek**

beadványra, legalább azóta hivatalos kísérletek e szerrel nem történtek. De történtek egyéb kísérletek és pedig nemcsak gazdák által, de állatorvosok által is.

Szólónak semmi oka sincs föltételezni, hogy ezek az állatorvosok hamis adatokat publikáljanak, tehát ezeket a jelentéseket, mint a tényeknek megfelelőeket lehet tekinteni. Röviden ismerteti az Állatorvosi Közlönyben megjelent és ezen kísérletek eredményeiről beszámoló jelentéseket. Ezen szakemberek kísérletei is azt bizonyítják, hogy a szóban forgó szer legalább is megérdemli a figyelmet. Erre a szerre legujabban id. Egán Lajos hívta fel a gazdák és földművelésügyi miniszter figyelmét és egyúttal egyesületünk is felkérte, hogy eleventis fel ezt az egész kérdést, foglalkozzék vele a szakosztály és foglaljon valamely állást. Egán azt kéri a földművelésügyi minisztertől, hogy a szer forgalombahozatalát engedélyezze és egyúttal újabb kísérleteket is végeztesse. Egán az egyesületet is ilyen értelemben való állásfoglalásra hívja fel. Szó a maga részéről nem javasolja, hogy ennek a szóbanforgó szer forgalombahozatalának engedélyezését kérjük a kormánytól. Nem pedig azért, mert nem történtek ezzel a szerrel de factó hivatalos kísérletek és az OMGE. kell, hogy figyelembe vegye az állatorvosi tudomány embereinek azt a nézetét, hogy ez a szer nem tekinthető a sertésvészszel szemben alkalmas gyógyszernek. Azt azonban ezen vélemény dacára feltétlenül szükségesnek tartja, hogy a miniszter a szer kipróbálására kéressék fel olyan értelemben, amint azt annak idején szó az anketén javasolta. Ki kell végre deríteni minden kétséget kizárólag, hogy ez a szer használható-e és akkor semmisen áll utjában annak, hogy az forgalomba hozassák, vagy konstátálni kell, hogy használhatatlan és akkor végérvényesen kell elbánni az egész dologgal. Ezek alapján a következő határozati javaslatot ajánlja elfogadásra: „Intézzék felterjesztés a földművelésügyi kormányhoz annak érdekében, hogy rendelje el a Sarin nevű szerrel megfelelő ellenőrzés alatt végzendő kísérletek végrehajtását úgy az állami ménésbirtokokon, mint erre az OMGE. által felkérendő uradalmakban.“

Kodolányi Antal álláspontja ebben a dologban az, hogy ő az állatorvosi intézmény feladatának azt tartja, hogy az ország gazdait igyekeznek lehetőleg minden módon megóvni azoktól a veszélyektől, amelyek őket az állatok elpusztulása által érik. Már most, miután a sertésvész ellen az ojtással való védekezés teljesen fiaskót mondott, több szer lett ajánlva e baj ellen. Ezek a szerék rövidesen mind lekerültek a napirendről, de ez az egy, a Sarin megmaradt, mert tudomására jutott a gazdaközönségnek, hogy ezzel a szerrel legalább bizonyos perzentjét az állatoknak meg lehet menteni az elpusztulástól. Ezért az előadói javaslatot elfogadja. Még egy dolgot említ fel. Van szólónak egy jó barátja, egy régi állatorvos. Annak idején beszélt vele erről a szerrel s ez a régi, tapasztalt állatorvos azt mondta szólónak, hogy abban a meggyőződésben van, hogy ez a szer abban az esetben, amidőn még a belekben és a gyomorban vannak koncentráltva a vésznek bacillusai, egy

nagy perzentjét az állatoknak képes megmenteni, ha ellenben már a tüdőre és egyéb nehezebb szervekbe ment át a baj, úgy teljesen használhatatlan. Gyermekkorából emlékezik szóló, hogy atyja, aki gazdatiszt volt, az akkori időben uralkodott marhavész által inficiált állatokat úgy gyógyította, hogy mindenikbe egy meszely lugot öntött és ezzel az eljárással igen sok állatot megmentett az elhullástól. Nem kell tehát kicsinyelni az ilyen háziszereket sem s mivel a Sarinnak éppen a lug, illetve hamu képezi egyik főalkatrészét, ez magyarázza meg annak hatását.

Id. Egán Lajos: Mikor a sertésvész nálunk fellépett, szóló az első között volt, akik érzékeny kárt szenvedett ezáltal. Nagyon kezdett tehát érdeklődni e betegség gyógyítása iránt s mivel szólónak házában lakott Hazskinszky gyógyszerész, hozzáfordult, nem tudna-e neki valami szert adni a sertésvész ellen. Próbálgattak mindenfélét, de egyik sem használt. Mikor később a Sarinnal való kísérletek kezdődtek, Hazskinszkyval lement Monorra és ott végignézte ezeket a kísérleteket. Szóló azt állítja, hogy a kísérletek minden fázisa, a takarmány elkészítése, az etetés stb. mindig legalább két állatorvos felügyelete alatt történt s minden mozzanatról rendes jegyzőkönyvet vettek fel. Hogy az elhullott állatokon erőművi behatások voltak észlelhetők. azt annak tulajdonítja, hogy mikor azokat az állatorvosi főiskolába felküldték, egy ládába gyömöszölték a hullákat, amikor is nagyon könnyen történni bordatörés. Szó is számtalan kísérletet tett ezzel a szerrel és mindannyiszor annak igen jó hatásáról győződött meg.

Ezért azt indítványozza, hogy kéressék fel, mint annak idején a miniszter, hogy engedje meg e szernek a forgalomba hozatalát, így majd elváltik a legrövidebb idő alatt, vajjon tényleg használ-e s az a pár fillér, amibe ez a gyógyszer kerül, egy 25-30 forintos sertésnél nem fog kárba veszni.

Propper Samu szintén a forgalombahozatal mellett foglal állást, mert így lehetővé tétetik, hogy a hivatalos kísérletekkel parallel magánemberek is kísérletezhessenek, ami mindenestre csak használhat az ügynek.

Szemere Huba elnök figyelmezteti a tagokat, hogy az OMGE. mint testület nem forszírozhatja a miniszteriumnál egy olyan szernek a forgalomba hozatalát, melynek jó vagy rossz oldaláról meg nem győződött. Kéri tehát a szakosztályt, hogy ezt az eszmét egészen eliminálja és kizárólag annak megvitatásánál maradjon, vajjon ezt a szer a kipróbálásra ajánljuk-e a miniszteriumnak vagy sem.

Vámos Jenő, az „Állatorvosi Közlöny“ szerkesztője felvilágosításokat nyújt a lapjában megjelent s a Sarinra vonatkozó közleményekről. Azt tartja a legnagyobb bajnak, hogy ezt a szer mint sertésvész elleni univerzális szer hirdették. Ez meg nem állhat, mert a sertésvészszel manapság nem vagyunk tisztában, ez a szó tulajdonképpen egy gyűjtőfogalom. Ha a Sarint úgy ajánlották volna, mint jó belfertőtlenítő szer — ami tényleg — akkor az állatorvosi kar sem foglalt volna ellene állást.

Koppély Géza a szer forgalomba hozatalának engedélyezését most még nem tartja kérelmez-

hetőnek, mert erre csak akkor kerülhet sor, ha előbb állatorvosok közbenjöttével nagyobb szabású kísérletek végeztenek a szerrel, amely eddig még nagyobb kísérleteket ki nem állott.

Harasety Elemér utal arra, hogy a sertésvész kétféle alakban jelenik meg: pestises és szeptikémiás alakban. A pestises formában mutatkozó sertésvészszel a Sarin tényleg jó eredménnyel használható, amiről szóló a saját nagyobb szabású kísérletei folyamán győződött meg. Ajánlja a szakosztálynak, hogy olyan értelemben írjon fel a miniszternek, hogy a kísérletek az egész országban végeztesse s az ellenőrző állatorvosok tüntessék fel, hogy a kísérlet alapja pestises vagy szeptikémiás megbetegedés volt-e s ebből vonjuk azután le a szerre a konzekvenziát.

Fokányi László elfogadja az előadói javaslatot arra nézve, hogy a minisztertől a kísérletek elrendelését kérjük, de megtoldani kívánja azt azzal, hogy ne csak a Sarinnal végzett kísérletek eredményét, hanem általában mindenféle sertésvészellenes szerrel végzett kísérlet eredményét publikálja a miniszter, hogy a gazdaközönség ebben a kérdésben teljesen tájékozva legyen. A forgalombahozatalát szóló sem tartja megengedhetőnek.

Szemere Huba elnök: A tanácskozásunkból egy dolog tűnt ki határozottan, az, hogy a sertésvész tulajdonképpen két különböző betegség, amelyek egymás mellett is felléphetnek. A felszólalók valamennyije megegyezett abban, hogy ezt a szer a miniszteriumnak kipróbálásra ajánljuk, még pedig határozott kikötéssel annak, hogy a sertésvész pestises formájában kérjük a szer kipróbálni. Ezt az előadó által előterjesztett határozati javaslatba pótlólag bele fogjuk venni és ilyen alakban azt elfogadottnak jelenti ki.

Löherer Andor szerint annak oka, hogy a szóban forgó szer mivolta máig sincs tisztázva, egyenesen az, hogy a Monoron végzett kísérleteket az ellenőrző állatorvosok igen felületesen végezték, amely körülményt leszögezni s arra különösképpen rámutatni szükségesnek tartotta.

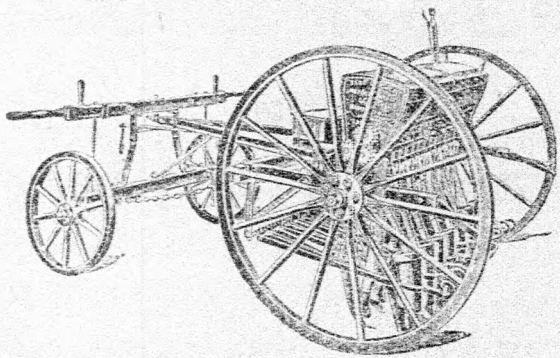
Előadó rövid felszólalása után elnök a határozati javaslatot egyhangulag elfogadottnak jelenti ki azzal a kibővítéssel, hogy a szer kipróbálása kifejezetten a sertésvész pestises alakjában megbetegedett sertéseken történjék.

Jeszenszky Pál előadó előterjeszti a szakosztálynak Palm Nándor állatorvos azon kérését, hogy egy általa feltalált állati hulláégető készület kipróbáltatását a földművelésügyi kormány figyelmébe ajánljuk. Proponálja, hogy a kérelmet pártolólág terjessze a szakosztály a miniszter elé s kérje, hogy a készületet kísérletileg próbáltassa ki.

A szakosztály ily értelemben határoz.

Lépfene elleni kötelező ojtás.

Kovácsy János előadó: Tisztelt szakosztály! A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület egy felterjesztést intézett a földművelésügyi kormányhoz, amelyben az ország elég tetemes részében járványszerűen fellépni szokott lépfene elleni rendeleti vagy törvényhozási uton a védő ojtások és elhullások esetén a kártalanítás kötelezővé tételét kéri. Nevezett egyesület

LOSONCZI DRILL

tolókeresek SORVETŐGÉP, alul- és felülvető szerkezettel.

Első losonczi mezőgazdasági gépgyár
BASCH ÉS TARJÁN mérnökök LOSONCZ.

Kizárólagos vetőgépgyár.

Tessék árjegyzéket kérni.

Kitüntetve:

1906. Kolozsvár: Aranyérem.

1906. Nagyvárad: Elismerő oklevél.

1906. Nagyvárad: Elismerő oklevél újításokért.

1907. Sepsiszentgyörgy: Aranyérem.

1907. Pécs: Állami ezüstérem.

felkérte egyttal az OMGE.-t ezen javaslatának pártolására.

Előadó részletesen ismerteti e betegség keletkezésének okait, lefolyását és az ellene való védekezés módját, melyek közül az ojtás nagyon sikeresen alkalmazható.

A lépfene elleni védőojtást főképpen azokon a helyeken, ahol az gyakrabban fellépett, széles körben alkalmazzák a közép- és nagybirtokokon általában kedvező eredménnyel, de a kisbirtokosok körében, egyrészt az ujtások, különösen pedig az ojtások ellen mutatkozó ellenszenv, másrészt az ojtással járó költségek miatt nem tudott elterjedni. Eppen ezér szükségessé válna valamelyes intézkedés, hogy a járványos vidékeken a kisczudák is beojtassák állataikat.

Ennek érdekében a Temesvármegyei Gazdasági Egyesület javasolja, hogy:

1. Mindazon községekben, hol lépfeneelhullás három éven belül előfordult, az összes köz- és közös legelőkre járó jószágok beoltása kötelezővé tétessék. 2. Az oltások végzésére az illető járási m. kir. állatorvosok kötelezendők. Az oltóanyag árát a község saját pénztárából fizesse ki s ez közadók módjára a jószágok számaránya szerint hajtatható be. 3. Ha valamely jószág direkt az oltás következtében, vagy pedig az oltástól számított félévén belül lépfeneben elpusztulna, a károsult tulajdonosnak teljes kártalanítás volna nyújtandó.

A kártérítésre az az ojtóanyagtermelő intézet kötelezendő, amely meg nem felelő anyag szállítása folytán a kárt okozza. Bár van egy földművelésügyi miniszteri rendelet, mely kötelezi a termelőintézetet a rossz ojtóanyagok következtében elhullott állatokért teljes kárpótlás nyújtására, mindazonáltal ez a kárpótlás vajmi ritkán fizettetik ki, amennyiben nehezen állapítható meg az, hogy az állat tényleg a rossz ojtóanyag következtében hullott-e el, mert hiszen rendszeren arra szoktak hivatkozni, hogy az ojtás helytelen keresztülvitele, továbbá az életrendi viszonyok, avagy a már fertőzött állat erősebb fokú fertőzése is oka lehetett az elhullásnak s a bíróságok ennek következtében nagyon ritkán fogják megítélni a kártérítést s épp ezér ez a körülmény a kérdés megítélésénél nagyon is mérlegelendő.

A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület azon kérelme, hogy mindazon községekben, ahol 3 éven belül sporadikus lépfeneelhullás előfordul, az összes köz- és közös legelőre járó jószágok beoltása kötelezővé tétessék, nem helyesíthető azért, mert ez igen nagy terheket róna a gazdákra, ellenben ott, ahol járványszerűen lép fel a baj, helyénvaló volna az ojtások kötelezővé tétele. Ennek elrendelése azonban az alább jelzett okok miatt csak az esetben lesz időszerű, ha az állam létesíteni fogja a tervbe vett ojtóanyagtermelő intézetet s az ojtások folytán beálló elhullásokért a kártérítést magára vállalja. Ez esetben a községek állattartó gazdái az ojtásra kötelezhetők, az ojtóanyag árát állataik számaránya szerint fizethetik. Tekintettel arra, hogy a lépfene elleni ojtás alkalmazása a kistenyésztők körében, tehát a köztenyésztésben igen fontos és kívánatos, ennek megvalósítása pedig a legkönnyebben az állami ojtóanyagtermelő intézet

létesítésével válnék lehetővé, indokolt volna a földművelésügyi kormányt feliratilag felkérni, hogy ezt a tervét mielőbb megvalósítsa, amely esetben a lépfene járványszerű fellépése esetén azon községek, ahol a járvány fellépett, a kötelező ojtásra volnának rendeltileg kötelezendők.

Jeszenszky Pál: A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület azt kéri, hogy mindenekelőtt minden oly község, ahol három éven belül sporadikus lépfene fordult elő, köteleztessék az összes állatait beojtani. Ez egy olyan kívánság, amelylyel csak felesleges terhet rónánk a község nyakára. Nekünk a javaslatnak ezt a pontját támogatni tehát nincs semmi okunk. A második pontja elfogadható, mert akkor ha járványszerűen lép fel a lépfene, van célja annak, hogy a kötelező ojtás elrendeltessék, miután az ojtások a járványok ellen de facto eredményesek. Csak a kártérítésnél van kétség. A magán ojtóanyagtermelő intézetek ezen kötelezettség alól igen könnyen kibújhatnak s mert viszont az ojtás folytán tényleg történhet elhullás, ennélfogva az ojtás kötelező kimondását szóló csak akkor tartja lehetségesnek, ha a kormány az állami ojtóanyagtermelő intézetet létesíteni fogja s a kártérítést vállalja. Ilyen irányban kéri tehát — az első pont eljöttével — a kérvényt támogatni.

Fokányi László: A kötelező védőojtás kérdése az egyes törvényhatóságokat is foglalkoztatta, amelyek erre vonatkozólag szabályrendeleteket is alkottak. Ezen szabályrendelet megalkotásánál éppen a kártérítés kérdése volt az akadály és a földművelésügyi miniszter utalt arra, hogy a vármegyék a szabályrendeletek megalkotásánál jelöljenek ki egy alapot, amelyből az ojtás költségeit fedezni fogják. Nem tudja szóló, vajjon jóvá lett-e hagyva ilyen törvényhatósági szabályrendelet, de ez mindenesetre egyik megoldása volna a kötelező védőojtásnak. A másik megoldás az, amit az előadó említett, hogy a kormány kártalanítsa az ojtások következtében elhullott állatokat. Ez esetben mi sem áll utjában annak, hogy a miniszter ott, ahol indokoltnak látja, elrendelje az ojtást. Szóló soknak tartja azt, hogy minden olyan községben rendeltessek el a kötelező védőojtást, ahol járvány van, mert ilyen községben lehetnek nagy uradalmak, ahol nagy állomány van, amely nem is érintkezett a járványos állatokkal. Azt kívánja tehát kimondatni, hogy csak a veszélyeztetett állomány beojtása legyen kötelező.

Detre László dr. azt javasolja, hogy olyan esetekben is kérjük a kötelező védőojtás kimondását, amikor a lépfene sporadikusan lép fel, hogy ezáltal a fertőzés továbbterjedését megakadályozzuk. Hivatkozik azokra a kísérletekre, amelyeket szóló maga végzett a lépfene-szerűség ügyében és arra a jelentésre, amelyet két évvel ezelőtt a m. kir. állatorvosok szakvéleménye alapján készített. Ezekből kiderült az a tény, hogy a kitört lépfene, amikor már a vérben kimutathatók a bacillusok, gyógyítható. A kártérítést nem tartja helyesnek, mert ezáltal meggátoljuk azt, hogy ezen a téren más mint hivatalos tudomány kifejlődhessék. Az állam joga és kötelessége az ellenőrzés és pedig ellenőrzése annak, hogy hibás ojtóanyag ne

kerüljön forgalomba. Az állami ojtóintézet ügyét tehát a kötelező ojtás kérdéséről elválasztani kéri.

Jeszenszky Pál: Detre dr. egészen eltért attól a tárgytól, amely felett határozni hivatva vagyunk. Előtte szóló voltaképpen egy igen érdekes előadást tartott annak hátrányáról, hogy ha a kormány ráteszi a kezét az ojtóanyagtermelésre és elveszi azoktól, akik eddig ezen a téren működtek és buvárkodtak. Ez egészen más kérdés és nem tartozik a szövegen lévő tárgyhöz. De volt egy konkrét indítványa is Detre dr.-nak, nevezetesen, hogy sporadikus esetekben is az állatorvosok köteleztessék az ojtásra és magán ojtóanyagtermelő intézetek által szállított ojtóanyag használatát folytán bekövetkező elhullásokért is az államra hárítsassék a kártérítési kötelezettség. Szóló azt hiszi, hogy ez utóbbi óhajnak az állam aligha tenne eleget s ily kérdés felett a miniszterium egyszerűen napirendre térne. Ezért nem járul hozzá ahhoz a javaslatához, hogy sporadikus esetekben a kötelező ojtás elrendelését kérjük.

Szemere Huba elnök: Határozatként kimondja, hogy a szakosztály felhívja a miniszterium figyelmét arra, hogy sporadikus esetekben nem tartja indokoltnak a védőojtás kötelező elrendelését, viszont azonban járványos esetekben keresse meg a módját a miniszterium annak, hogy a járvány továbbterjedésének gátat vessen. Több tárgy nem lévén, az ülés véget ért.

Vas és hus.

Aehrenthal külügyminiszternek a delegátusok előtt elmondott beszéde kedvező benyomást keltett, legalább azzal, amit a balkáni forgalmi politika felélénkítéséről mondott. A Balkán-államok gazdasági kulturája hátramaradottabb lévén, kereskedelmi törekvéseink érvényesítésére alkalmas tért kínálnak. Sajnos, kereskedelmünk ezeket a szűk tereket se tudta kellőképpen kihasználni.

Összes forgalmunk értéke a Balkán-államokkal az 500 millió koronát is alig üti meg és a közös vámterület mérlege alig 50 millió korona aktívával zárul. Rumániát kivéve, a többi Balkán-államba irányuló kivitelünk emelkedik ugyan, de természetesen csak ipari terményekben s ez is inkább az osztrák ipar javára. A magyar nagyiparnak nincsenek ott feljegyezni való hódításai. A mezőgazdasági ipari kivitel czukorban mintegy 130 ezer métermázs, sörben valamivel felül a 20 ezeren, alkoholban szóra se érdemes. Husállatkivitelre irányuló törekvéseinket a tájékozottak ábrándozásnak mondják.

Szóval a Balkán-államok piacai nekünk nem aranybányáink. És aligha válhatnak azzá. Mert míg közös vámterületi alapon maradunk, addig Ausztria fejlettebb ipara

Vöröslóhere-magot vásárolok.

Kisarankás áruért **190** koronáig, **Arankamentes** áruért **200** koronáig fizetek métermázsanként ab vidéki állomás, ott átvéve és kifizetve.

Ajánlatot és 5 kilós mintát utánvétellel kér, az eladó mennyiség közlésével

Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magnagykereskedése **Budapesten, VII., Rottenbiller-utca 33.**

és szerzett összeköttetése dominálnak ott. Ha pedig külön vámterületet csinálunk, akkor aligha lesz módunkban megadni azokat az agrár engedményeket, melyek fejében intenzív ipari kivitt remélhetnénk.

Ma elmondhatjuk, hogy az egész balkán forgalom jelentősége nem ér fel azzal az egygyel és nem kárpótolhatna bennünket azért az egyért, ha megengednék a balkán állatbehozatalt. Ezt jegyezzük meg.

Most már kétségtelenül szép perspektívákat nyit meg a keleti vasúthálózat tervbe vett kiépítése, melynek eredményeként Bécs—Budapest—Szerajevo—Szaboniki—Athén közvetlen összeköttetést nyernek s a mellékvonalak kiépítésével ezen a fúton át Bosznia, Szerbia, Török- és Görögország forgalmi életébe benyulhatnak, eljutván egészen Egyiptomba és Indiába. Így az egyiptomi és az indiai forgalom is Budapesten át terelődnek, mert rajtuk át vezetne oda a legrövidebb útvonal. Világkereskedelmi fontossága van tehát ennek a tervnek. Megvalósításához, amennyiben tőlünk függ, a delegáció megadta a pénzt és a bizalmat. Helyeslést a közvélemény is szívesen megadja.

Azonban nehogy az európai tranzervális vasut csábító terve a magyar állat-tenyésztés érdekein igyekezzen áttörni. Nehogy ezen nagy terv kedvéért megengedjék a balkán állatbehozatalt. Mert a balkán állatbehozatal előtt megnyitott egyszerű országot több kárt okozna nekünk, mint amennyi hasznot az a vasúti terv ígér, mely India legbecsesebb veséjét veszi célba.

Balkán hus árán nem akarunk vásárolni semmiféle keleti vasúti tervet.

KÜLFÖLDI SZEMLE.

Rovatvezető: Paikert Alajos.

* Argentína mezőgazdasága, hála roppant kiterjedésű, termékeny alföldjének, melynek északi részében a havazás ismeretlen fogalom, rendkívül gyorsan fejlődik és az ország mezőgazdasági szempontból máris erősen versenyez az Egyesült-Államokkal és Kanadával. Argentiniában általában a nagybirtok dominál. Négy-öt négyzetmérföldnyi „estancia”, amint ott a birtokokat nevezik, nem ritkaság. Ehhez mérten csak természetes, hogy ilyen birtokos 2000 ló, 7000 szarvasmarha, 10,000 juh, 40 kévekötő-aratógép és három gözeséplő garnitúra felett rendelkezik. Ezen nagybirtokok miveltése sok helyt részben „peon”-okkal történik; ezek zselléféle kiscsapatok, kik a termés egy bizonyos részéért elvégzik a szükséges szántást, kapálást, behordást stb. Argentína főterménye a tengeri és buza. Ezek aratása december és január hónapokra esik. A luczernát most igen nagyban kezdik ott termesztetni, némely vidéken négyszer kaszálják, de rendszeren csak kétszer, minthogy különben feljavító legelőnek használják az enyhe téli hónapokban. Az ország vadakban is bővelkedik, a kolibrítól kezdve az

amerikai struczig és apró szalonkaktól óriási darvabig számtalan, nálunk alig ismert vad akad ott puskacső elé. Argentína évi kivitelét fagyasztott húsból csak Angliába most 200,000,000 dollárra becsülik.

* Nitro-Bacterine. Angliában most általános érdeklődés tárgya *Bottomles* tanár új nitrogén-gyűjtő bakteriumokat fejlesztő szere, a „Nitro-Bacterine”. *Bottomles* tanár úgy saját maga, mint számos gazda által végzett kísérletei alapján azt állítja, hogy szere, amelylyel a bevetendő magvak kezelhetnek, szegény talajokat is bőven termökké változtathat át. Ugylátszik, hogy ezuttal a talajoltás terén tényleg kiváló eredményeket sikerült elérni. A nagyon optimisztikus hírdetések szerint egy magyar holdnál öt korona ára nitro-bacterine alkalmazása és némi permetezés után, száz koronával meggazdagítottuk földünket. A szer hírdetői már az első évi termésnél 40—50 koronával való értékelkedéséről beszélnek m. holdanként, öt korona ára szer használatánál. *Bottomles* tanár ezen szeréből, mely nitrogén-gyűjtő bakteriumok kulturájából áll, egy kis esomag elegendő egy gallon oldatra. ez pedig tíz magyar hold beoltásához áll. A beoltáson kívül még tanácsos a bakteriumos oldattal a kezelt földeket megpermetezni és így azokban a nitrogén-gyűjtő bakteriumokat elszaporítani. *Bottomles* tanár kísérlete *Hellriegel*, *Braznowski*, *Notte* és az amerikai földmiveltési miniszterium által folytatott kísérletek további fejlesztése és szintén a hüvelyes növények, mint bab, borsó, búkköny, luczerna, lóhere stb. gyökérsomóiban előforduló és nitrogént a szabad levegőből feldolgozó bakteriumok gyarapításán alapszik.

* Chicagóban minden év telén ugynevezett nemzetközi tenyész- és hizóállatkiállítást rendeznek, melyek évről-évre jobban sikerülnek. Már az első ilyen kiállítás, melyet e sorok írója a helyszínen tanulmányozhatott, kész siker volt. Ez alkalomra Észak-Amerika legkiválóbb tenyésztői, hizálói és kereskedői több ezer számára összegyűlnek és bemutatják az évi eredményeiket. De nemcsak saját tenyésztesüket, hanem importált jószágukat is. Különösen Anglia, Franciaország és Belgium sok tisztavérű állatot importál az Unióba, elsősorban Percheron lovakat, amelyek az angol shire és a nehéz belga lovak mellett rendkívül keresettek vérfelzárkózásra. A nemzetközi kiállítást a nagy vágóhídi és külön e célra emelt helyiségekben tartják meg.

* Pennsylvánia állam gazdasági akadémiaja (College) új épületesoporttal gazdagodott most, melyet nevezett állam 1,500,000 korona költséggel emeltetett. Ezen college egyik tanára és volt igazgatója, Prof. H. P. Armsby, egyike az Unió legképzettebb és legismertebb gazdasági szakférfiainak, ki Magyarországot is tanulmányozta. Ő volt az, ki Magyarországról részére a *Darányi* Ignác földmiveltési miniszter által annakidején a budapesti állatleltani állomás részére megszerzett kalorimeter-készüléket tudományosan kipróbálta. A college új épületei a legmodernebb igényeknek megfelelnek. Pennsylvánia állam évi mezőgazdasági termelése több mint egyezer millió koronát ér, tehát többet, mint hírneves közsén-, petroleum- és vastermelése együttvéve.

* Skóciában a legkedveltebb és legelterjedtebb szarvasmarhafajta a *Shorthorn* és az *aberdeen-angus*. Mindkettőt majdnem kizárólag hustermelésre tenyésztik és mindkettő igen edzett, kemény jószág, különösen a fekete angus. De e két fajtaival mindenhol találkozunk,

az egész világon, ahol csak angolok élnek, így az Egyesült-Államokban, Kanadában, Ausztráliában és Új Zeelandban, de Dél-Afrikában és Argentiniában is, mindenhol egyformán e kettő a legfontosabb hustermelő marha. Skóciában is, mint minden angollakta területen a tisztavérű állatok tenyésztésére nagy gondot fordítanak és a törzskönyvelést igen komolyan veszik. Az elmúlt évben Skóciában a nyilvános eladásokon gazdát cserélt *tisztavérű*, törzskönyvezett háziállatok értékét több mint két millió koronára becsülik.

1906-ban Skóciában az eladott törzskönyvezett *Shorthorn* marha darabjéért átlagban 63 font és 10 shillinget, az elmúlt 1907. évben pedig csak 47 font és 7 shillinget értek el. Tehát kb. 1400, illetve 1000 koronát darabjéért. Ez esés onnan magyarázható, hogy Argentína részére tultermelés állott be tenyészállatokban, minthogy pedig ezen fellendülő délamerikai állam tisztavérű tenyészállatait elsősorban Angliából szerzi be, az árak ott azonnal engedtek. Az elmúlt évben egy tisztavérű *shorthorn* bika átlagára volt 51 font 16 schilling, egy tisztavérű *aberdeen-angus* bika átlagára pedig 22 font 7 shilling.

Minthogy e két fajta az északamerikai és az argentiniai, de a kanadai alföldeken is különösen bevált, nem volna érdektelen nálunk is velük komoly kísérleteket tenni.

△ A Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet palotája. Erősen közeledik befejezése felé a Nemzetközi Mezőgazdasági Intézetnek Rómában a Villa Borghese világhírű parkjában épülő pompás palotája, amelyet remélhetőleg már május végén átadhatnak rendelkezésének. A tervek szerint ez az impozáns és csélszerű berendezésű palota méltó hajléka lesz annak a nagyjövőjű és jelentős nemzetközi agrárintézménynek, mely jövőben otthonába való beköltözése és annak ünnepies felavatása után nyomban megkezd az egész világ mezőgazdaságára hasznosnak ígérkező tevékenységét. A tervezett munka sikere annyival kevésbé maradhat el, mert már eddig is a világ minden tájáról Magyarországgal együtt éppen ötven állam jelentette be a nemzetközi intézethez való csatlakozását.

△ A brüsszeli konvenció és Franciaország. Most tárgyalta a francia parlament a módosított brüsszeli nemzetközi cukorkegyezmény ratifikálására vonatkozó törvényjavaslatot, mivel a szerződő államoknak tudvalevőleg február 1-ig kellett az új konvencióhoz való hozzájárulásukat bejelenteniük. A javaslatához csatolt indokolásban hangsúlyozza a francia kormány, hogy a prémios cukor bevitelére vonatkozólag Nagy-Britanniának megadott engedmény kétségtelenül sokat leront az eredeti konvenció előnyeiből, de másrészt az egyezmény felbomlása súlyos válságot idézne fel a francia répa-termesztésre és cukoriparra s így két rossz közül a kisebbet kellett választani, amit Oroszországnak a konvencióhoz való csatlakozása is megkönnyített. A francia kormány különben bizik benne, hogy az angol piacot továbbra is sikerül a francia cukorkivitel részére az eddigőtől alig eltérő arányban biztosítani.

△ A londoni angol-francia kiállításról. Az idei nyáron tudvalevőleg a magyar kiállítással egyidejűleg angol-francia kiállítás is lesz Londonban, amelyre már nagyban készülnek a francia mezőgazdák. Állandó nemzetközi kiállítási bizottságuk Viger szenátor, volt földmiveltésügyi miniszter elnöke alatt élénk tevékenységet fejt ki a kiállítás mezőgazdasági

HEUCKE A. Hausnindorfli gőzeke-gyár
kötő rendszerű **gőzeke-készleteit**
szállítja a magyarországi vezérképviselőt:
Komárom-vidéki takarékpénztár r.-t., Komáromban.

részének szervezése érdekében s e munkáját a francia földművelésügyi miniszterium is teljes odaadással támogatja. Mivel Franciaország földrajzi helyzeténél fogva az ottani mezőgazdaságra nézve igen nagy jelentősége van az angol piacnak, ahol a francia földterményei nagy mennyiségben és kedvező áron értékesíthetők, a francia gazdák központi testületei természetesen minden igyekezetükkel azon vannak, hogy az idej londoni kiállításon a francia mezőgazdasági termelés valamennyi képviselője ága minél méltóbb módon legyen képviselve, hogy így e kiállítás, mint hathatós hírterjesztő hozzájáruljon a francia agrártermékek kivitelének fejlesztéséhez és a Nagy-Britanniával való kereskedelmi forgalom növeléséhez.

△ **Osztrák gazdák a birtokfelaprózás ellen.** A parcellázások elszaporodása nemcsak nálunk, hanem Ausztriában is sok visszaélés melegágyává lett és akárhány esetben régi, virágzó gazdasági üzemek tulságos elaprózása folytán káros gazdasági következményeket von maga után, amelyek ellenében ideje volna törvényhozási intézkedésekről gondoskodni. Az osztrák központi gazdatanácsot ez a gondolat vezette, midőn a tultengő és egészségtelen parcellázó mozgalom korlátozása, kinövéseinek hathatós ellenőrzése és lehető korlátozása céljából külön törvényt alkotását sürgeti, amelynek célja minden parcellázási üzletre, adásvételre vagy cserére kiterjedne, kivéve a kényszereladás, tagosítás vagy lakóházzal való beépítés folytán szükségessé váló parcellázásokat. Az osztrák gazdatanács e törvénybe a következő fontosabb intézkedéseket kívánja felvételni: a parcellázással való iparszerű foglalkozás hatósági engedélyhez kötendő és szigorú hatósági ellenőrzés alá vonandó; földrészteladások csak nyilvános árverés útján és a parcellázási terv előzetes közbirré tétele után történhetnek, a parcellázási üzlet egész befolyása ellenőrizendő, parcellázott birtokoknak bizonyos időn belül való újabb felosztása eltilandó s a földdel való üzérkedésnek, uzsorának mindenféle manapság elterjedt formája, valamint a parcellázásra való csábítás szigorú büntetéssel sújtandó.

— **Az osztrák „Zentralstelle“ és a külföldi kereskedelmi szerződések.** Ausztriában a mező- és erdőgazdaság érdekeinek védelmére alakult központ legutóbbi ülésén foglalkozott a külföldi államokkal kötendő kereskedelmi szerződésekkel, mely alkalmával erősen állást foglalt az ellen, hogy Argentínával kereskedelmi szerződés kötessék, mivel egy ily esetleg megkötött szerződés az osztrák mezőgazdaságot erősen fenyegetné létfeltételében. A Görögországgal kötendő kereskedelmi szerződésre vonatkozólag kimondta, hogy azt elvben nem ellenzi, de csak azon esetben, ha a szőlőre kivett autonóm vámtétel nem szállítatik le az új szerződésben. A Balkán-államokkal kötendő szerződések tárgyalásánál a központ a legerélyesebben állást foglalt mindennemű oly kísérlet ellen, amely arra vonatkoznék, hogy a Balkán-államok részéről akár élő marha, akár vágottusbehozatal lehetővé tételék a kereskedelmi szerződésekben kifolyólag. Az osztrák erdő- és mezőgazdasági központ ér-

lyes állásfoglalását minden olyan kereskedelmi szerződés megkötése ellen, amely a mezőgazdaság mai fejlődését veszélyezteti. Örömmel üdvözölhetjük, mert az megegyezik a mi törekvéseinkkel is.

Gazdatársadalmi mozgalmak.

A Temesvármegyei G. E. a gazdasági oktatásért. A gazdasági értelem fejlesztése, a szövetkezeti eszme terjesztése szempontjából, továbbá szocialista izgatások ellensúlyozására a Temesvármegyei G. E. a kötelékébe tartozó 62 gazdakörében gazdasági és szociális előadási ciklusokat rendez, mindenütt a lakosság viszonyaihoz és értelmiségéhez képest választva meg a tárgyakat. Előadókul szerepelnek a Temesvármegyei Gazdasági Egyesület tisztviselői, a Délvidéki Széchenyi-Szövetség tagjai, a csákovai és bavanigeti földmivesszék tanárai, az állatorvosi kar több tagja, gazdatisztek, tanítók, papok, jegyzők, jogászok, kiket a gazdasági egyesület vezetősége már előre programszerűen felkért. Az egyesület 260 gazdasági előadás megtartásáról szóló tervezetének megtartását a földművelésügyi miniszter megfélelő államsegélyvel támogatta. Az előadások érdekesebbé tétele szempontjából az előadások zömét vitetett képek segítségével rendezi az egyesület, mely módszer igen jól bevált. Tekintettel arra, hogy a gazdák érdeklődése mindinkább fokozódik ezen előadások iránt, az egyesület jövőre nézve több községben pár hétig tartó tanfolyamok rendezését tervezi, mely tanfolyamok keretében minden a kisgazdák érdeklő gazdasági, kereskedelmi, ipari, háziipari, jogi, közigazgatási kérdések bővebben lesznek tárgyalva, mint az egy előadás keretében lehetséges. A tárgyakat természetesen a gazdák felmerülő szükségéhez és kívánságához képest állítja össze az egyesület vezetősége. Nemcsak a kisgazdák, de az intelligens gazdaközönség részére is rendezett ez idén előadásokat az egyesület: február hó 1-én és 2-án, a debreczeni gazdasági akadémiai tanári kar közreműködésével tartott előadási ciklust, mely iránt az érdeklődés a gazdaközönség körében igen nagy volt. A tavasz és nyár folyamán a gazdaságokban tett kirándulásokkal és a helyszíni előadásokkal fogja az oktatást folytatni a gazdák körében.

Gazdasági előadások Temes-Rékáson. A Temesrékási Gazdakörben jan. hó 25-én a Temesvármegyei Gazdasági Egyesület felhívására Nagy Orbán dr. és Bajtay Mihály dr. jószágigazgatóságai fogalmazók az összes gazdaköri tagok élénk érdeklődése mellett érdekes előadást tartottak.

Az előadáson résztvettek Acsay Sándor dr. fogalmazó és Zathureczky Károly titkár.

Bajtay Mihály dr. a helyes irányú gazdálkodásról szólva föltárta a birtokvásárlásnál, bérletnél elkövetett hibákat, a berendezkedés aránytalanságának hátrányait s szövegetekben rejlő óriási hatalomról, melynek alapján az értékesítés megoldható. Nagy Orbán dr. az örökösödési törvény azon pontjaira hívta fel a hallgatók figyelmét, melynek

nemtudása már sok kellemetlenséget okozott a kisgazdák számára; ugyancsak ismertette a kereskedelmi törvény azon pontjait, melyet ha a kisgazda nem tud, gyakran drágán megfizet, szölt végül a szocialdemokrácia romboló hatásairól és egyszerű szavakkal magyarázta meg ennek téves alapjait. A hallgatóság lelkesedéssel hallgatta végig a minden ízében érdekes előadásokat, melynek elhangzása után a gazdakör részéről *Versényi Zsigmond* állatorvos, gazdaköri elnök, a Temesvármegyei Gazdasági Egyesület részéről pedig *Zathureczky Károly* titkár mondott hálás köszönetet az előadónak. Az előadás után a gazdakör elnöksége megleghangu táviratban üdvözölte *Daranyi Ignác* dr. földművelésügyi minisztert.

Az állattenyésztés fejlesztése Abauj-Tornamegyében. Az *Abauj-Tornamagyerei Gazdasági Egyesület* igazgató-választmánya jan. hó 13-án tartott ülésén elhatározta, hogy a földművelésügyi miniszter anyagi támogatásával Kassán, Szepsiben s Gönczön tehén- s üsződíjazást rendez. Díjazással egybekötött tenyészbikavásárját március hó 27. és 28. napjain tartja Kassán. A szarvasmarhatenyésztés emelése s fejlesztése érdekében a földművelésügyi miniszter anyagi támogatásával 150,000 korona kölcsönt vesz fel s azon tenyésztőket vásárolva kedvező fizetési feltételek mellett azokat a gazdák körében szétosztja. Állattenyésztési szakosztályát a növénytermesztéssel kiegészítette s ugyancsak egy közgazdasági szakosztályt létesített.

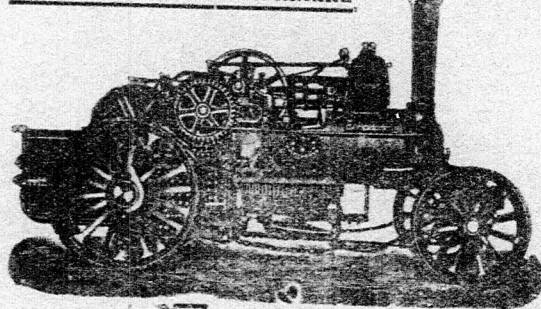
Hántott fűzveszők beszerzése. A háziipari tanfolyamhoz szükséges hántott vessző a Somogy-megyei Gazdasági Egyesületnél (Kaposvár) beszerezhető bármily mennyiségben q.-ként 32 koronáért és a nyers fűzvesző vegyes nagyságban 7 koronáért. Bogvay Emil az egyület nevében arra kéri a gazdasági együleti titkárokat, hogy amennyiben háziipari tanfolyamot szerveznek a megyében s úgy hámozott mint nyers fűzveszőre szükségük leend, sziveskedjenek a megrendelést a Somogy-megyei Gazdasági Egyesületnek feladni, ahol sokkal olcsóbban fognak hozzájutni ahhoz, mint bárhol másutt. A szükséges mennyiséget azonban már most kell jelezni.

25 éves jubileum. A *Nógrádmagyerei Gazdasági Egyesület* ez évben üli meg 25 éves fennállásának évfordulóját. A jubileumot nagyobb ünnepek keretében öhajjták megtartani, amelyek tárgysorozata összeállításán szűkebb bizottság munkálkodik. E bizottság f. hó 12-én tartja e tárgyban első ülését.

Tenyészbikavásár. Az *Abauj-Tornamagyerei Gazdasági Egyesület* március hó 27-én és 28-án Kassán díjazással egybekötött tenyészbikavásárt rendez. A vásáron résztvehetnek Abauj-Torna, Borsod, Gömör, Sáros, Szabolcs, Szepes és Zemplén vármegyéi tenyésztői. Pénzbeli jutalmakra csupán abauj-tornamagyerei gazdák tarthatnak igényt, a többi megyék tenyésztői oklevéllel jutalmaztatnak, a kisgazdák által tenyésztett bikák azonban nem díjaztatnak. A bejelentési határidő március 15-ike.

BOROSZLÓ ■■■ BUDAPEST

Kedvezményes árak és üzleti feltételek

■ Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák. ■

Teljes gőzeke-készleteket és gőz-utihengereket

legtökéletesebb kivitelben szállit:

KEMNA J. ■■■■ gőzeke- és gépgyár ■■■■
Budapest, IV., Kossuth-Lajos-utca 8.

Munkásügyek. Szociálista mozgalmak.

Angol szociálistizmus. A nagyipar és nagy-tőke hazájában sehogysem tud zöldágra vergődni a szociáldemokrácia. Angolországban van munkáspárt, hatalmas szakszervezetek, egyszerű szociálpolitika, de nincs szociálista párt, már t. i. abban az értelemben, mint Európa többi államaiban. A szociálistizmus alapítói szerint pedig éppen Angolországban kellene nagy szociálista pártnak lenni, mert hiszen minden feltétel meg van ott: nagyipar, óriási tőke, milliókra rugó proletáriátus. Hogy még sincs erős, domináló szociálistizmus, az tisztán annak tulajdonítható, hogy az angol nemzetnek sikerült a szociálista akciókat helyes szociálreformokkal, népjóléti intézményekkel megelőznie.

Angolországban azért nagy és egységes munkásmozgalom van. A munkásság szakmák szerint van szervezve és minden téren szépen érvényesül. Az alsóházban egy számbeli legjelentékeny munkáspárt ül, mely függetlenül a többi párttól, kizárólag a munkásosztály érdekeit képviseli. A Labour Party — ez a párt neve — keveréke a különböző angol munkásszervezeteknek. Hozzá tartoznak a Tradeunionok, a félig és teljesen szociálista szakszervezetek, a szociálista párt-szervezet (Independent Labour Party) és a szociálista középosztály szervezet (a Fabian Society). De a munkáspárthoz tartozó szociálista szervezeteknek csak a nevük szociálista, más-különbben elvetnek ők is minden forradalmi törekvést, minden utópiát. Tényleg csak egy szociálista szervezet van Angolországban, mely a Marx-féle tanok alapján áll és ez a: Social Demokratik Federation, mely azonban nagyon kevés hívővel rendelkezik. Ez a szervezet több alkalommal próbálkozott, hogy a munkáspártba a szociálistizmus tanait bevigye, de minden kísérlete kudarcot aratott.

A Labour Party (a munkáspárt) nem szociálista, nem törekszik a rend megbontására, nem ellensége a mai társadalmi rendszernek és így ennek felforgatására sem tör, hanem a mai társadalmi rend keretein belül akarja a munkásság helyzetét fokozatosan javítani. Az igazság, a minden létező ellen való lázítás, a nemzetellenesség és hiteltelenség töle távol van és munkásságának óriásiak az eredményei.

A szociáldemokrata vezetők sehogysem akarnak belenyugodni abba, hogy a munkásságot egy nem szociálista párt képviselje. Elismerik ők is a mérsékelt munkáspárt eredményeit, de az elmélettel összeférhetetlennek tartják, hogy ne a szociáldemokrácia urálja az angol munkástábor. Többször tettek kísérletet, hogy a munkáspártba a szociálistizmust bevigyük, de mindig eredménytelenül. Az angol munkásság nagy többsége mindig leszavazta és elutasította a szociálistizmust.

A most tartott hulli munkáskongresszuson a szociálisták újra kísérletet tettek, hogy a munkáspártot a szociálistizmus felé kergessék. Azonban ezuttal ismét vereséget szenvedtek. A kongresszus óriási többséggel elvetette azon indítványt, hogy az Independent Labour Party (a munkáspárt) ismerje el alapelveül a szo-

ciálistizmust és végső céljául mondja ki a mai társadalmi rendszer megbuktatását. Az indítvány ellen 951,000 munkás szavazott, míg mellette 91,000 munkás foglalt állást.

Olasz szindikalisták. Egész Európában óriási igyekezettel indul meg a szociálisták munkája, mely derékon tör a készülődő szociálista forradalmat és megsemmisíti a szociálistizmus azon alapját, hogy a társadalom, az emberiség elnyomódik. A külvárosokból a nemzeti törvényhozásokhoz került szociálista vezetők ámulva látják, hogy senki, de senki sem zárkózik el a népszerítéstől és hogy az illetékes tényezők nemzetük jövőjében kaphatók minden nagy áldozatra, hogy a dolgozó milliók jogos kívánságait teljesítsék. A parlamentbe került szociálista pártok így akarva, nem akarva alkalmazkodni kezdtek a nemzet viszonyaihoz és a forradalmi irányzatot elejtették, mert hiszen a nemzeti törvényhozások így is a nép segítségére siettek. De nem is tehettek egyebet. Nem tiltakozhattak a népszerítő munka ellen és így önkéntelenül is részt vettek a mai társadalom kereteinek erősítésében olyformán, hogy segítettek minden forradalom és katasztrófa nélkül a szociálisták kérdéseket megoldani.

A munkásság ezen mérsékelt irányzattal szemben kétfelé oszlott. Egyik helyeselte, kivétel nélkül forradalmiságából. A másik része azonban nem nyugodott ebbe bele, hanem képeknél hagyva a szociálista pártot és általában minden politikai akcióit, tisztán a gazdasági szervezkedést üzte és üzi. Ezek a szindikalisták, amelyek most *Olaszországban* óriási hej-szát indítottak a szociálista vezetők ellen. Szerintük a szociálisták parlamenti frakciója elvetette a végezést és a munkásság hátán felforgodva, most a vezetők uraskodnak és a polgári társadalommal egyezkednek, hogy így ranghoz, hatalomhoz jussanak. Az olasz szindikalisták antiparlamentáris mozgalmának áldozatul esett Enriko Ferri, a párt vezére, aki kivándorolt Olaszországból.

Az olasz eset jele annak, hogy a szociálistizmuson belül óriási a forrongás. Amíg a szociálistizmus a külvárosokban aratta sikerét, addig könnyű volt a helyzete, de most, hogy megerősödése által a fórumra került és a gyakorlati élet kérdéseinek megoldásához szót kapott: zavartan kapkodnak a szociálista pártok. Egyrésze el akarja vetni a régi és avult forradalmi taktikát és a nemzetek kereteibe illeszkedve a nemzettel együtt dolgozni akar, másrésze viszont ragaszkodik a forradalmi taktikához, elítél minden alkalmazkodást és követeli az alaptanok fenntartását. A harc teljes erőben bontakozik az egész világon és lehetetlen, hogy ne az észszerű, hasznos, mérsékelt irány győzzen, amely elvetve az amugy is avult tévtanokat, a hasznos alkotás, a nemzeti erők gyarapításának terére lépjen.

A politikai tömegsztrájk. A magyarországi nemzetközi szociálista párt tudvalevőleg — arra az esetre, ha a legközelebb alkotandó választóreform kedvére nem lesz — proklamálni akarja a tömegsztrájkot. Sokan azt hiszik, hogy a párt megriadt a súlyos felelősség érzetétől és leszerelte a tömegsztrájkot,

illetőleg lemondott annak rendezésétől. Ez sajnos, téves feltevés, mert a párt lázas gyorsasággal készül e kétélű merényletre. Hogy csöndben készül, ezt az osztrák szociálista párt vezérének: Adler Viktornak tanácsára teszi, aki a tömegsztrájkot azt hirdeti, hogy arról akár beszélni vagy írni káros, mert a politikai tömegsztrájkot meg kell csinálni. A párt különösen a szakszervezetek segítségével készül az esetleges sztrájkra, még pedig a házi agitáció és szabadszervezetek útján. A munkásnegyedekben ma már minden háznak vannak bizalmi férfiai, akik annak lakóit esténként látogatják és a pártba való belépésre kapacitálják.

A szociáldemokrácia ellen. A Magyar Társadalomtudományi Egyesület elhatározta, hogy egyes, arra hajlammal bíró egyetemi polgárok részére szociálisták kurzust nyit, amelyen a társaság tagjai előadásokat fognak tartani. Az ily módon kiképzett ifjakat az egyesület a vidékre fogja kiküldeni, hogy egyrészt a népet felvilágosítsák a szociáldemokrácia téves tanairól, másrészt a vidéki intelligencia kezébe adjanak alkalmas fegyvert a szociáldemokrácia elleni harcban.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kaszáló felújítása. 76. kérdés. Sertések által teljesen felturt I. rendű legjobb minőségű szénát termelt kaszáló területet kell tavasszal e célra beszerzendő alkalmas magvakkal újabban bevetnem. Számíthatok-e az első, tehát ez évben némi termésre? Hány %-kal lesz ez kevesebb a rendes hozamnál az első, hány %-kal a második, esetleg a 3. ik évben? K.

Felelet a 76. sz. kérdésre. A sertések által teljesen felturt I-ső rendű kaszáló felújítása, a területnek erős megfogcsolása s így egyengetése után tavasszal fűmagkeverék bevetésével végezhető, melyet elvetés után erősen kell meghengerezni. Ennek a sikere nemcsak a keverékben használt fűfélék minőségétől, hanem a talaj kötöttségi állapotától s az időjárástól is függ. Minél szárazabb fekvésű s minél kötöttebb a talaj, annál kevésbé sikerül a felújítás és megfordítva. Egyáltalán igen kérdéses, hogy a felújítás után visszanyeri-e a rét eredeti I-ső rendű minőségét, mert az eredeti gyepterjes pótlása fűmagvetéssel igen gyakran nem érhető el, különösen a szárazabb fekvésű réteknél; úde fekvésű vagy öntözhető réteknél a felújítás viszonylag könnyű.

Miután a keverékbe csakis évelő fűféléket s hereféléket lehet felvetni, előbbieket pedig teljes kifejlődésükre, megerősödésükre, a gyepterjeségének biztosítására, a fűfélék természete szerint 3—4 évet kívánunk, természetes, hogy a felújított rét csak 2—3 év múlva nyerheti vissza teljes termőképességét, ha az időjárás a vetés évében kedvező; de ekkor is kérdéses, hogy minőségileg megüti-e azt a mértéket, melylyel a rét azelőtt bírt, mert a vetett fűfélék egyrésze elpusztulhat s helyét gyomok foglalhatják el, melyek azelőtt a természettől fogva zárt gyepterjes elhatalmasodni nem tudtak. A vetés évében a felújított rét összesen adhat egy gyenge kaszálást, a vetés utáni évben, ha két-

teget okozott a kisé-
e a kereskedelmi
ha a kiscgazda
fizet, szólt végül
ó hatásairól és
meg ennek téves
edéssel hallgatta
és előadásokat,
szadkör részéről
gazdaköri elnök,
Egyesület részé-
titkár mondott
ak. Az előadás
leghangu távirat-
dr. földmívelés-

se Abauj-Torna
örmegei Gazda-
mánya jan. hó
ta, hogy a föld-
t-mogatásával
tehen- s üsző-
bekötött tenyész-
és 28. napjain
tenyésztés eme-
földmívelésügyi
150,000 korona
tenyésztéseneket
ltételek mellett
zétosztja. Állat-
vénytermesztési-
egy közgazdasági

ése. A háziipari
vessző a Somogy-
l (Kaposvár) be-
ben q.-ként 32
zö vegyes nagy-
Emil az egylet
gyeleti titkárokat,
olyamot szervez-
zott mint nyers
sziveskedjenek a
Gazdasági Egye-
lesőbban fognak
ásutt. A szükség-
már most kell

armegyei Gazda-
eg 25 éves fenn-
leumot nagyobb
egtartani, amely-
n szűkebb bizott-
f. hó 12-én tartja

ajtornavármegyei
s hó 27-én és
ekötött tenyész-
n résztvehetnek
Sáros, Szabolcs,
tenyésztői. Pénz-
namegyei gazdák
gyék tenyésztői
gazdák által te-
lijaztának. A be-
ike.

ziák. **ket ket**
utca 8.

JOHNSTON mélyvágású fűkaszalógépei
marokrakó aratógépei
és kévekötő szénaforgató és szénagyűjtőgépei

a legjobbak a világgiacon és kiválóan alkalmasak a magyar viszonyokra. A Johnston-gépek dől, kavarodott gabonában is jó munkát végeznek s feltunően csekély vonóerőt igényelnek.

A gépek szerkezetének tökéletességéért s anyaguk elsőrendű voltaért készséggel szavatolunk.

Vezérképviselet és főraktár: **Bächer Rudolf Melichar Ferencz** cégnél
BUDAPEST, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

Tessék ismertető leírást kérni. Tessék ismertető leírást kérni.

szer kaszálható is, csak féltermésre számíthatunk. Alaposabb felvilágosítást azonban csak a helyszíni szemle nyújthatna, annál is inkább, mert a kérdésben a talaj minőségéről, kötöttségéről, fekvéséről stb. említés nem tétetik s így a fűmagnekverék sem állítható össze.

K. K.

Bab mint hizláló takarmány. 77. kérdés. Kifejeznie magát babot fehérét vagy tarkát darálva szarvasmarhával vagy sertéssel hizlálás céljából etetni. Az ár viszonya ma, hogy a bab q.-ként 1.40 K.-val olcsóbb, mint a tengeri. És ha takarmányozása előnyös, egyedül etethető-e vagy pedig tengeri- vagy árpadarával vegyítendő-e?

Cz. J.

Felelet a 77. sz. kérdésre. A michigani (Amerika) gazd. kísérleti állomáson tanulmány tárgyává téve a babot (paszulyt) mint süldőhizláló takarmányt, azt tapasztalták, hogy bár a süldőt kizárólag csak babbal is lehet hizlálni, de a czélszerűség mégis azt javallja, hogy inkább fele bab s fele tengeridarával hizláljunk, mert a kizárólag csak babbal táplált süldők nem képesek annyit enni, mint a vegyes takarmányon tartottak. Így pl. midőn 12 db 19—20 kg.-os süldő 2 hónapig kizárólag csak paszulyt kapott, 0.275 kg. átlagos gyarapodás érte el, míg ellenben a hasonló süldőkből álló másik csoport, mely fele babot s fele tengerilisztet kapott, 0.38 kg.-ot gyarapodott fejéknél s naponta. Még egy kísérletet említünk, mely azt mutatja, hogy a mérsékelt mennyiségben etetett bab jó pótszere a leföldözött tejnek. Ugyanis két süldőcsoport közül, melyeknek fejéknél beállítási súlya 36.5 kg. volt, az egyik 2 r. babot, 3 r. tengerilisztet s 2 r. buzakorpát, a másik 5 r. leföldözött tejet s 1 r. tengerilisztet kapott s mindkét csoportban 0.67 kg. volt naponta a fejéknél gyarapodás. Ezeknél a kísérleteknél mindig annyi takarmányt kaptak a süldők, amennyit meg tudtak enni. A michigani állomás a következő következtetéseket vonja ezekből s többi kísérleteiből. A babot csak főzve vagy párolva tanácsos a süldővel etetni, mert a nyers vagy a csak félig főtt bab rosszul használtatik ki s a süldő étvágyát csökkenti. A babot a többi takarmányhoz keverve s kissé sózva czélszerű etetni, mert így jobban szereti a süldő. Télen melegen etessük a babot s az üstöt s etetővályut öblítsük ki minden használat után. A hizlálás vége felé ne etessünk babot, mert a bab lágy zsirt létesít, ami a hus izlettségének árt. Végül még azt említi az állomás, hogy a bab juhok s fejős tehennel is előnnyel etethető, melyek azonban nyersen (darálva) kaphatják. Magától érthető tehát, hogy a babot marhahizlálásra is használhatjuk.

Egy további kérdés most az, hogy érdemes-e babot etetni, ha q.-ja 1.40 K.-val olcsóbb, mint a tengeri. Erre csak igennel felelhetünk, mert a bab keményítőértéke 68—70%, míg ellenben a tengeri tavasz felé többnyire 74—75%. A tengeri tehát valamivel táplálóbb ugyan, de azt majdnem kiegyenlíti a babnak sokkal nagyobb trágyaértéke, amennyiben a bab háromszorannyi nitrogént s kálit s kétszerannyi foszfor-savat tartalmaz, mint a tengeri. A nagy fehérjeteralom természetesen első sorban a nagy fehérjeszükségletű növények s tejelő állatok táplálására teszi a babot alkalmassá, melyekre körülbelül úgy hat a paszuly, mint a borsó, ami annyit jelent, hogy a babot még a néhány hetes borjú, bárány s malacokkal is előnnyel etethetjük.

Cselkó István.

Vetőgép, tárcsás borona, kéveköző zsinog. 78. kérdés. 1. Minő fajta és mely gyárból való, minő soros és hány darab vetőgép volna a legmegfelelőbb az alföldi sík vidéken fekvő gazdaságomban, amely vetőgéppel más gabonamagvakkal együtt luczernát vagy lóherét is lehetne vetni? Czélszerű volna-e olyan vetőgép beszerzése, amelyen olyan önműködő készülék van, amely megmutatja az elvetett terület nagyságát és az elvetett mag mennyiségét és ez utóbbi vetőgép melyik gyárban kapható? Igaz-e az,

hogy a Melichár-féle merítőkorongos vetőgép felel meg legjobban az alföldi sík talajokra? Hát az Umráth-féle gépek megfelelők-e?

2. A tárcsás boronák bevélnének-e a fentebb vázolt gazdaságomban? Melyik gyárban és mily nagyságban és méretekben volna azt legezélszerűbb beszerezni és hány darab volna szükséges? Megjegyzem, hogy szántóföldeim nagyrésze erős kötött fekete agyagtalaj. Két darab 5 láb széles kéveköző aratógépem van, amelynek nyomába a kereszttek között aratáskor jártnám a tárcsás boronákat tarlóbuktatás céljából.

3. A két kéveköző aratógép zsinogait csépléskor a kévekről gazdaságos-e megszedetni és az esetleg megszedendő zsinogokat mily czélra és hol lehetne legezélszerűbben értékesíteni, esetleg minő árban s minő czélra lehetne eladás útján értékesíteni? A múlt évi csépléskor a munkásoknak ezrenként 1 koronát fizettem külön a zsinogok megszedéséért a napszámon felül.

R. K.

Felelet a 78. sz. kérdésre. 1. Egy vetőgépre a vetési idegy alatt lehet számítani körülbelül 120—160 kat. holdat, aszerint, amint keskenyebb vagy szélesebb a gép s lóval vagy ökörral vontatják. Sík vidéken a 17, 19, sőt 21 soros vetőgépek is jól megfelelnek, csak legyen elég vonóró. E gépekhez 4 ló, vagy 4 ökör való. Kombinált vetőgép, mely a gabonamagvakkal egyszerre luczernát, vagy lóherét is vet, minden jobb hazai gépgyárban vagy gépkereskedésben kapható. Oly vetőgép mely megmutatja a bevetett terület nagyságát s egyben az elvetett mag mennyiségét is, nem létezik, de teljesen felesleges is. Minden gazdának kell tudni vetőgépe egy nap alatt rendes körülmények közt mekkora területet vethel el s miután a vetőgépet, mielőtt munkába állana, be kell állítani magmennyiségre is, kell tudni azt is, mekkora területen mennyi magot vetett el. A Melichár és Umráth-féle vetőgépek semmivel sem jobbak, mint akármelyik magyar gyártmányu vetőgép.

2. Tárcsás boronák feltétlenül bevélnak minden gazdaságban, nemcsak boronálásra, de tarlótörésre is. Miután munkájok intenzívítására beállíthatók, amennyiben könnyű talajon szélesebb fogásra, kötöttebbeken keskenyebb fogásra állítandók, minden talajon jó munkát végeznek megfelelő kezeléssel. Kaphatók minden nagyobb hazai gépkereskedés útján.

3. A kéveköző aratógép zsinogait legfőljebb zsákmadzagnak érdemes összegyűjteni. Azok egyébként sem eladás, sem más uton értékesíthetők alig lesznek.

i. S. P.

Amerikai mohar. 79. kérdés. Kísérletet akarok tenni az amerikai moharral, mint libalegelővel. Kérem b. válaszukat, hogy 3 kis hold homokföldbe hány kilogrammot vessék és hol szerezhetem be a magot legjobban?

Z. L.

Felelet a 79. sz. kérdésre. Az amerikai mohar, mely a magkereskedők árjegyzékeiben mint amerikai arany csodaköles is szerepelt egy idő óta, eltűnt a magkereskedők katalógusaiból. Ugyanilyen tulajdonsága különben az olasz óriás mohar vagy róka farku köles, mely a magkereskedők útján beszerezhető. Szőrya vetésnél 30 liter kell kat. holdanként, soros vetésnél (20 cm. sortávolságban) 20 liter. Megjegyzem, hogy az óriás mohar sokkal igényesebb a mi közönséges moharunknál s kellő diszítésre jó erőben álló földet kíván egyrészt, másrészt a szárazsággal szemben is kényesebb.

K. K.

Czukorrépa besavanyítása. 80. kérdés. Jelen évben a czukorgyár üzemének korai beszüntetése miatt visszamaradt mintegy 3000 mm. lefejtelt czukorrépám, amelyet már föléteni egyáltalán nem tudok. A répa a szántóföldön van kupacokban s melyeket időben a fagy ellen trágyával letakartattam. Szándékom tavasszal leszeleteltetni, azután bevernelni. Igen kérem b. válaszukat, hogy meddig tartható így el s milyen veremléssel ajánlják? Megjegyzem még, hogy rothadt még ezideig nem akad közte s kérném azt is tudatni, ha netán egy-egy fagyos répa, amely a leggondosabb kiválogatás mellett

is elkerülhetetlen, nem-e rontaná meg az egészséget?

G. Gy.

Felelet a 80. sz. kérdésre. A frissiben fel nem etethető czukorrépát minél előbb czélszerű besavanyítani, mert a répa folyton lélegzik, azaz czukrot éget el, ami a besavanyításnál teljesen megszűnik: tavasszal továbbá csirázás folytán is nagy veszteségek érik a répát, amit tehát semmiesetre sem szabad bevárni. Miután a fagy legkevésbé sem árt a besavanyítandó takarmánynak, fagyos időben is felszeletelheti s polyvával rétegezve verembe rakhatja a répát; attól ne tartson, hogy ha fagyva kerül verembe, hogy elromlik, sőt ellenkezőleg a besavanyítás teljes biztosítékot nyújt az iránt, hogy a megfagyott répa nem képes megromolni. Még az sem árt, ha véletlenül néhány rothadt répa téved a jó közé, mert a levegőtől elzárt répa nem képes tovább rothadni. Járjon el úgy, hogy a tetszés szerinti méretű árokszerű verem fenekére szalmát vagy polyvát hintet, melynek az a célja, hogy a répa be ne piszkolódjék; de az oldal-falakat nem szabad így kibélelni, mert azokat nem éri akkora nyomás, hogy a levegő teljesen kiszoruljon a szalmából vagy polyvából. Ezután rakassa be a felszeletelt répát mintegy 30—40 cm. vastag rétegekben, melyek közé 5 suly % (100 kg. répara 5 kg.) polyva kerüljön. Az egyes réparétegek természetesen jól letiprandók. Végre a legfelső réparéteget is szalmával vagy polyvával letakarva, 3/4 m. vastag földréteget hányat reá s néhány nap múlva betömeti a földrétegen keletkezett repedéseket s hamelyedések volnának rajta, azokat kiegyenlítetteti, nehogy az esőviz megálljon a tetőn.

Cselkó István.

Mezőgazdaság és szeszgyártás.

Mialatt az új szeszadótörvénnyel kapcsolatban szeptemberre életbeléptetendő kormányintézkedések feszült várakozásban tartják az első sorban érdekelt mezőgazdasági és ipari szeszgyártulajdonosokat, szeszkontingensreigénytartó gazdákat, pálinkatermelőket, bérfinomítókat, a találgatásoknak valóságos áradatát látjuk a napisajtó hasábjain. Mindenki érdeklődési résznek akad szószólója, tanácsadója, akiknek legtöbbje több jóakarattal, mint meggyőződéssel és készütséggel, több elfogultsággal, mint tárgyalagossal tárja fel okfejtéseit és tanácsait.

Hogy ez mennyire czéltalan, azt éppen a hivatalos és érdekelt tudják legjobban; mert ha helyesek volnának is a fejtegetések, értekesek is a jó tanácsok, hatástalanok, minthogy valószínű, hogy a pénzügyi kormány a maga intenczióinak, helyesebben: az állam érdekeinek legjobban megfelelő tervét bizonyára már megkonstruálta, ezen pedig lényegesen változtatni már aligha fog.

Am nem is ezért foglalkozom ezekkel a cikkekkel, mintha azok czéltalanságát kívánám kimutatni, hanem azért, hogy szót emeljek ellenük amiatt, mert a sajtóban eddig erről a tárgyról megjelent cikkek túlnyomó részben alkalmasak arra, hogy a kevésbé beavatott nagyközönség a kérdést téves alapon, téves következtetésekkel ítélje meg.

A közelmúltban is jelent meg egyik napilapban a fenti czím alatt egy ilyen cikk, amelyet különösen emiatt nem lehet megjegyzés nélkül hagyni.

A cikk elején arról van szó, hogy az ipari szeszgyárak kontingensének a pénzügyi kormány által tervbe vett részbeni kisajátítása csak a mezőgazdasági szeszgyárak kontingensének megcsontításával történhetik. Nem ismerem a cikk írójának kutforrását, amelyből ezt a hirt veszi; nem ismerem az alapot, amelyből ezt a következtetést vonja, de fel kell tennem, hogyha nem a bonifikáció leszállításáról, hanem a mezőgazdasági kontingensnek megcsontításáról van szó, nehezen tudná bizonyítani és megokolni, hogy ez miért csak így történhetné. Erészben felesleges egyébre utalnom, minthogy akkor, amikor a kormány — helyesen és természetesen — az az

intenciója, hogy a mezőgazdasági termelő-képességet fejlessze, elképzelhetetlen, hogy ezt — a meglévő mezőgazdasági szeszgyárosok semmiképpen sem kárpótolható — érzékeny károsításával akarná tenni. Az, hogy az ujonnan keletkező mezőgazdasági szeszgyárak mérsékelt mennyiségű kontingenst fognak kapni, az érthető és helyes is talán; de hogy a meglévő mezőgazdasági szeszgyárak kontingens-e leszálltassék, az legalább is nem valószínű. A cikk további részében arról van szó, hogy azt az összeget, amelyet a kincstár az ipari kontingens megváltásáért adni fog, az adófizető polgárok fizetik. Ez téves felfogás. Téves azért, mert ezt az összeget a felemelendő szeszfogyasztási adó többlete fogja fedezni, tehát nem az adót fizető polgárok, hanem a szeszadót fizető polgárok, helyesebben szeszfogyasztók terhére száll, oly esetkily töredékösszegben, amelyet ezek talán még elbirnak.

De ha úgy volna is, amint ez a cikkben írva van, akkor sem állhat meg az a felfogás, mintha az adófizető polgároknak, illetve a szeszfogyasztóknak, ezt az adózatot, mint a cikk mondja: azért kellene hozniok, hogy kevés számú nagyobb birtokos kedvezményhez jusson. Az egyedül helyes világításban a dolog úgy áll, hogy az ipari kontingens egy részének terhe vett kisajátításával és ebből új mezőgazdasági szeszgyárak létesítésével kedvezményesítésről egyáltalán nem lehet beszélni, de lehet arról, hogy ezzel igenis az célozattak, mikép a gazdák kiterjedtebben jussanak abba a helyzetbe, hogy gazdálkodásukat a mezőgazdasági szeszgyártási üzemmel belterjessebbé tehessek, termelőképességüket fokozhassák, következésképp kenyérterményeket és élelmiszereket hozzanak piacra, ami az adófizetőknak nem kárára, hanem javára van.

Főképpen téves azonban ennek a cikknek az a további állítása, hogy a kisajátítandó ipari kontingensből csak egyes nagyobb birtokosok kapnának részesítést; hogy csak ezeknek van módjában és jogában kontingenst igényelni. Ezt a stílust ismerjük; csak hogy amilyen célzatos, olyan ferde ez az állítás. Hogy mennyire nem úgy van, amint a cikk ezt elbitetni szeretné, elég utalnom arra, — amit a cikk írója talán nem tud — hogy a kisgazdáknak kisebb birtokoskájukkal éppúgy jogukban és módjukban van szövetkezethez vagy társulásba állva, gazdálkodási céljaik előbbrejutására kontingenst igényelni és szeszgyárakat felállítani, mint bármely más nagyobb birtokosnak. És hogy bizonyítsak is állításom mellett, idézem, hogy van is ilyen szövetkezeti (társulati) szeszgyár több is; ezeknek tagjai pedig jobbadán kisgazdák. Szeszgyárak dolgozik és némelyiké évek óta és épp olyan jól, sőt jobban prosperál, mint egyik-másik nagyobb birtokosé. Ilyenek a budakalázi „Abrahámtelep” szeszgyár-szövetkezet, a pálmfalvi, toporezi, hunfalvi, szepesléti, iglói, késmárki, búsóczi, radosnai, szakolezai, felsőtölgyesi, mosonújfalusi szövetkezet és az újabbak. Megdől tehát e bizonyítással szemben a cikknek az a további fejtegetése is, hogy a nagyobb birtokosok kezére jutó kontingens sok százezer kisebb gazdát károsít. Ez is olyan tarthatatlan állítás, amilyen tarthatatlan az a következő állítása a cikknek, hogy a kisgazdák terményeiket az ipari gyáraknál mindig jó árakon adták el és viszont a gyáraktól rengeteg moslékot és trágyát kaptak. Az avatottak tudják, hogy ez a kérdés hogyan áll.

A mezőgazdasági szeszgyártás nálunk is főképpen a burgonyára, egy olyan növénynek a termesztésére van tehát alapítva, amely sok vidéken a talaj- és éghajlati viszonyok következtében kétes, sőt lehetetlen gabonatermesztés hiányát van hivatva pótolni. Emellett mint kapásnövény más vidékeken is már általános gazdálkodási elvek és érdekek okán nélkülözhetetlen. A cikk írója látszólag nincs egészen tisztában ezekkel a mezőgazdasági szempontokkal, mert egyébiránt nem állíthatta volna be fejtegetését azzal a konklúzióval, hogy az ipari

szeszgyárak fenntartása a kisebb gazdák szempontjából szükségesebb, mint a mezőgazdasági szeszgyárak elterjedése.

Valamikor régen tényleg az volt a helyzet, hogy az ipari szeszgyárak a moslékot saját hízóállományukkal értékesítették és elenyésző mennyiségű mosléknak és a trágyának pénzért történt kiszolgáltatásával valamennyire előnyösebb vonatkozásban állottak, nem ugyan a kisgazdák százazeivel, hanem csak a környékükön levő gazdaságokkal. Csak hogy ez a helyzet azóta nagyon megváltozott, mert hiszen ma a legtöbb ipari gyár már alig tart számbavehető hízóállományt, következésképp trágyát sem termel olyan kvantumokban, hogy ez tekintetbe jöhetne, a moslékot pedig száritott alakban értékesíti ott, ahol azt minél előnyösebben eladhatja és amilyen távolra a szállítási költséget az csak elbirja. De vonatkozva különösen arra, hogy a cikk szerint a kisgazdák termékeiket az ipari szeszgyáraknál kitűnően értékesítik, a dolog régiól fogva úgy áll, hogy miután nálunk az ipari gyárak szesztermelési alapanyaga, nem mint a mezőgazdasági szeszgyáraknál, burgonya, hanem kukorica (keves melasz), nagyon természetesen ezt a kukoricaszükségletüket a minél nagyobb termelési haszon, vagyis üzleti nyereség okából ott szerezték be, ahol olcsóbban kapták. Leginkább a külföldről, tehát nem a magyar kisgazdaktól vagy termelőktől.

Szinte felesleges ennél még több érvelni a bizonyítására, hogy ez a cikk is, mint sok hasonló, mily ingátalapon épül fel s mennyire téves irányban informálják ezek a közönséget. Nem eléggé rosszalando, ha kizárólag szakkérdésekben, akár elfogultságból, akár pedig a tárgy alapos ismeretének hiánya okán készült oly cikkekből alkot a közönség véleményt, amelyek ha mo-olyra is készítették a hozzáértőt, ha téves alapokon is épülnek fel, mégis a tárgyalagosság színezetével kerülnek a nagy nyilvánosság elé.

Dohánytermesztők panasza.

Egy dohánytermesztőtől kaptuk az alább szó szerint közölt levelet, amely föltárja a dohánybevéltás mizériáját és amelyet az illetékes pénzügyminiszterium különös figyelmébe ajánlunk:

„Tisztelt Szerkesztő Ur!

A „Köztelek” 9-ik számában megjelent cikkére bátor vagyok óhajommal pár sorban előadni. Ha Ön kívánságomat magává teszi és annak teljesítését kiviszi, nagy szolgálatot tesz vele a dohánytermesztőknek.

Hogy a m. kir. kincstár a dohánybevéltást mostanában hogyan kezeli s hogy miként viseli szíven a termesztek érdekét, azt könnyű kimutatni. Kérje meg az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a pénzügyminiszter urat, tegye közzé az ország 15-20 évi beváltási eredményeit beváltóhivatalok szerint. E kimutatásból világosan és kézzelfoghatólag ki fog tűnni az, amit a termesztek maguk között már régen perfraktálnak, hogy mióta a közönséges leveleknél a három szivarlevelet egybevérták, azóta alig váltottak be szivarlevelet s mióta a válogatott levelek árát felemelték és a két osztályt gybevérták, azóta megemléstésre sem érdemes mennyiségű válogatott levelet váltottak csak be s végül az, hogy körülbelül azóta az átárák nem hogy emelkedtek volna, hanem süllyedtek.

Ha e kimutatás meglesz, azonnal meglesz a termelők tömörülése, minden nagyobb mozgalmi indítás nélkül is.

Kétségtelen és kimutatható az, hogy ma már nagyobb szakértelemmel, gondossággal és igyekezettel — ennek folytán nagyobb költséggel is — kezelik a termesztek a dohányt s mégis a magas kincstár egy cseppet sem méltányolja áldozatkészégüket. Nem esuda tehát, ha a termesztek minden lehetetlen dologgal fenyegetőznek, amit kétségtelenül meg is tennének, ha drága befektetéseiket másképpen értékesíteni tudnák.”

F. V.

Nem akarunk elhamarkodva itélkezni ez ügyben, mielőtt a dohányjövedék igazgatóságának felvilágosítását nem ismerjük. Ezt a felvilágosító nyilatkozatot azonban el is várjuk, mert az imént közölt levél inamár nem egy ember, hanem jóformán az egész gazdaközönség panasza. Hiszen másként e levélből is kitűnik, a termesztek egy része már a dohánygyedárúság bojkottálására gondol, amelyet szerencsétlen ideának tartunk ugyan, de nagyon is jellegzi a termesztek elkeseredett hangulatát. Mikor egy gazdaember ilyen dolgok megírására rászánja magát, akkor már nagy bajban van és panasza fölött egyszerűen elsiklani nem lehet.

A dohánytermesztés egyik kiváló és különleges termelési ágazatunk, amelyben veünk az európai kontinens egyik állama sem versenyezhet, amely a gazdát a legintenzívebb talajmegművelésre képesíti és kényszeríti és amely aránylag kis területen nagyszámú munkáscsalád megélhetését biztosítja. Ezt a termelési ágat legnagyobb mérvű állami támogatással kellene oda fejlesztenünk, hogy dohányexportunk a megfelelő méretekben kifejlődhessék. Dohánybevéltási rendszerünk azonban egyszerűen letöri a minőséget és a tömegtermesztésre kényszeríti a magyar gazdát. Ez okozza, hogy a jövedék raktaraiban annyi a rossz dohány, hogy a valamire való finomabb anyagot a külföldről kell beszerezniünk, dohányunk a külföldön nem kelendő és végeredményében a dohányárúkból alig van némi kiviteli többletünk.

Hogy minde dohánytermesztési mizéria a dohánygyedárúság eredendő bűne, az már le-tárgyalt dolog, arra kár szót vesztegetni. Az is tudvalevő, hogy ma csak a dohánygyedárúság kötelező beváltása képesíti a gazdát a jövedelmző dohánytermesztésre. Am az is nyilvánvaló, hogy az 50-100 százalékos munkabéremelkedés tetemesen megdrágította a dohánytermesztés árát. E költségemelkedést a gazdák a terméseredmények fokozásával kívánják ellensúlyozni, e tekintetben meg is teszik a tőlük telhetőt, de viszont az államkincstárnak is honorálnia kell a munkadrágulást a dohánybevéltási árak méltányos szabályozásával.

A levélíró panasza az, hogy a beváltási árak legutóbbi szabályozása óta a termesztek még csak annyit sem kap a dohányért, mint annakelőtte. Mennyiben igaz ez állítás, azt pozitív biztonsággal megállapítani most még nem tudjuk, de a dohányjövedék igazgatósága nagyon szépen adhat biztos felvilágosítást. Tegyen közzé — mondjuk 1890-től kezdve — egy dohánybevéltási egyszerű kimutatást és abban tüntesse fel, hogy évente hány holdról, mennyi dohányt és mennyi árban váltott be. Vagyis hogy mennyi volt métermázásánként a beváltási ár és mennyi a holdankénti hozam? Ha ez megfelelő emelkedést bizonyít, ugy a gazdák panasza alaptalan. Ha pedig nem, ugy segíteni kell a bajon. Ez a tiszta munka, amelylyel meg lehet nyugtatni a gazdaközönséget, amely utó-végre is ma még nemzeti létünk fenntartója. Tessék tehát a gazdaközönséget őszinte és becsületes számotadással megnyugtatni.

Meghívó.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete temesvármegyei kerületi választmányának gyűlését az alapszabályok 74-ik §-a és az ügyrend 4-ik §-a értelmében 1908. évi február hó 8-ik napján délelőtt 10 órára a gazdasági egyesület helyiségében (vármegyház) egybehívom.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó és a választmány megalkulása.
2. Az ügyrend 11. és 12. §-ának tárgyalása, indítványok, javaslatok.
3. Az ügyrend 9. §-ának értelmében a közgyűlési megbízottak kiküldése.

Temesvár, 1908 január 30-án.

Ottlik Péter,

a kerületi választmány elnöke.

Meghívó.

Van szerencsém a „Gazdák Biztosító Szövetkező”-nek Székesfehérvár szab. kir. város és Fehérmegye területére alakított kerületi választmányát az alapszabályok 74-ik §-a és az ügyrend 4-ik §. értelmében Székesfehérvárról, 1908. évi február hó 9-ik napján d. u. 1/23 órakor a városház nagytermében megtartandó ülésére egybehívni.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó és a ker. vál. megalakulása.
2. Az ügyrend 11. és 12. §-ainak tárgyalása.
3. Az ügyrend 9. §-ának értelmében 2 közgyűlési megbízott kiküldése.

Székesfehérvár, 1908 január 18-án.

Széchenyi Viktor gróf,
a kerületi választmány elnöke.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Oldal
Az OMGE. közleményei	255
Vas és bus.	258
Mezőgazdaság és szeszgyártás	262
Dohánytermesztők panasza	263
Külföldi szemle	259
Gazdatársadalmi mozgalmak	260
Munkásügyek Szocialista mozgalmak	261
Levélzsekrény	261
Vegyesek	264
Gazdasági előadások. — Az Osztrák-Magyar Bank közgyűlése. — A cukoradó leszállítása Németországban. — 40 éves jubileum. — A Kecskeméti Gazdasági Egyesület. — Ifjúsági mozgalmak. — Gazdasági dátumok. — Apró hírek	264
Kereskedelem, tőzsde	265
Szerkesztői üzenetek	268

Gazdasági előadások. A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége a Sopronvármegyei Gazdasági Egyesülettel és a Sopronvármegyei Gazda- és Erdőtszék Körével karöltve, a magyar-óvári gazdasági akadémia tanárainak részvételével február 15-én és 18-án Sopronban, a vármegyei háza nagytermében gazdasági előadásokat rendez, amelyeknek tárgysorozatát az alábbiakban közöljük: Február 15-én délelőtt 10 órakor: Elnöki megnyitó. *Cserhádi Sándor*nak, az országos növénytermesztési kísérleti állomás vezetőjének előadása: Az utóbbi évek fontosabb növénytermesztési kísérleteinek tanulsága. I. rész. Ezt követi az előadáshoz fűződő eszmecsere. 11^{1/2} órakor *Ujhelyi Imre* gazdasági akadémiai tanár előadása: Ujabb tapasztalatok a tejjgazdaság terén. I. rész. Az előadás után eszmecsere. Delután 1 órakor közös ebéd a soproni kaszinóban. Delután 3 órakor: *Cselkó István* gazdasági akadémiai tanár előadása: A keményítőérték-elmélet lényege és alkalmazása. I. rész. Eszmecsere. 4^{1/2} órakor: *Ujhelyi Imre*: Ujabb tapasztalatok a tejjgazdaság terén. II. rész. Eszmecsere. (Este 1/28-kor a színelőadás meghallgatása, utána közös vacsora a kaszinóban.) Február 16-án: Délelőtt 8 órakor a sopronvármegyei vajverseny eredményének kihirdetése és a díjak kiosztása a Sopronvármegyei Gazdasági Egyesület helyiségében. 9 órakor *Cselkó István* előadása: A keményítőérték-elmélet lényege és alkalmazása. II. rész. Eszmecsere. 10^{1/2} órakor *Cserhádi Sándor* előadása: Az utóbbi évek növénytermesztési kísérleteinek tanulságai. II. rész. Eszmecsere. 12. órakor: *Szilassy Zoltán* orsz. képviselőnek, a GEOSz. ügyvezető-titkárának előadása. (Delután 1/22 órakor társasébred a kaszinóban.)

Az Osztrák-Magyar Bank közgyűlése. Hétfőn, f. hó 3-án este tartotta jegybankunk Bécsben idej rendes közgyűlést, amelynek tárgya a főtanács 1907. évről szóló üzleti jelentésén kívül öt főtanácsosi állásnak választás utján való betöltése volt. Mivel az egyik főtanácsbeli helyért a cseh és német részvényesek között elkesere-

dett küzdelem folyt, a két ellenpárt a bank tanácsstermébe is behurcolta az áldatlan osztrák nemzetgazdasági politika kérdéseit s így bizony kevés szó esett a bank- és kamatlábpolitikáról, de annál több arról, vajjon a németeknek vagy a cseheknek dukál-e az egyik megüresedett főtanácsosi állás. Ezt az Eris almáját végre is a németek jelöltje nyerte el, amibe persze a csehek nem fogtak belenyugodni, noha a közgyűlés állásfoglalásában eléggé világosan kidomborodott az a helyes elv, hogy a főtanács összeállításánál gazdasági szempontoknak s nem politikai tekinteteknek kell mértékadóknak lenniük. Ebből a gazdasági szempontból üdvözöljük örömmel Hertelendy Ferencz főrendiházi tagnak főtanácsossá történt megválasztását, akinek személyében a magyar mezőgazdaság érdekei is képviselőt és szószólót nyertek a bank vezetőségében s akinek működése elé éppen ezért nagy várakozással tekintünk. Itt említjük meg, hogy az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa a közgyűlést megelőző ülésen ötödfel százalékra mérsékelte a leszámitolási kamatlábat, amit a jegybank legutóbbi üzleti kimutatásának kedvező volta teljesen indokoltá tesz. Mivel a nemzetközi pénzpiacz alakulása is kedvezőnek ígérkezik, elérkezettnek látjuk az időt arra, hogy ezt a mostani lépést mielőbb kövesse a bankrótának 4%-ra való mérséklése és ezzel a normális gazdasági viszonyokra való visszatérés, amire egész hazai közzgazdaságunk ugyancsak reá van utalva.

Feljegyezzük még, hogy az OMB. idej közgyűlésén számos magyar részvényes is résztvett, köztük az OMGE. képviselőtében Rubinek Gyula igazgató; az említett cseh-német háborúság miatt azonban a bank működésének magyar szempontból való bírálatára sor sem kerülhetett.

A cukoradó leszállítása Németországban. A német agráriusoknak és cukoriparosoknak ama régi együttes akciója, mely a q-kénti 14 márkás cukoradónak 10 márkára való leszállítására irányul, most végre sikerrel kecsegtet, de valószínűleg részleges kormányválságot fog felidézni. A német birodalmi gyűlés kiküldött bizottsága ugyanis Stengel báró kincstári államtitkár határozott tiltakozása ellenére azzal a javaslattal járul a parlament elé, hogy a birodalmi cukoradó 1909 október 1-től fogva 10 márkára mérsékeltesse s alapos kilátás van rá, hogy a birodalmi gyűlés többsége magáévá teszi ezt a javaslatot. Ily értelmű határozat persze Stengel báró lemondását vonná maga után, de — ami ennél sokkal nagyobb jelentőségű — előreláthatólag tetemesen fokozná a német cukorfogyasztást, így tehát nagy hasznára volna a német birodalom répatermesztőinek és cukoriparának egyaránt. Ausztria után ime Németország is rálépett a cukoradó mérséklésének közzgazdasági, valamint a jól felfogott kincstári érdekek szempontjából is egyedül helyes útjára: vajjon mikor követjük mi is a jó példát, vajjon meddig tartjuk még fenn a mi képtelenül magas 38 koronás adótételünket, amely ellen alapos és részletes megokolással már annyira felemeltük tiltakozó szavunkat, de mindaddig — sajnos — hasztalanul.

40 éves jubileum. Szép ünnepély folyt le f. hó 1-én *Károlyi László* gróf birtokán Főton. *Pellet Gyula* uradalmi számvevőt ünnepelték tisztársai 40 éves szolgálati évének betöltése alkalmából. 1868 február 1-én lépett *Károlyi Sándor* gróf uradalmi szolgálatába s fiatalos szorgalommal tölti be szolgálatát jelenlegi ura és gazdája: *Károlyi László* grófnál is. E 40 szolgálati év fáradhatlan szorgalmáról tanuskodik s becsülést érdemel nemcsak tisztársai s ismerősei által, de mint buzgó, odaadó s szorgalmas egyén az új gazdatiszt generáció elé mintaképül állítható.

A Kecskeméti Gazdasági Egyesület múlt évi működéséről szóló évkönyv *Kenéz Zoltán* titkár szerkesztésében most hagyta el a sajtót. Az évkönyv feloleli mindazon mozgalmakat, amelyekben az egyesület 1907. év folyamán részt

vett és kiterjeszkedik minden egyes momentumra, amely az egyesület mozgalmas múlt évében felmerült és amely működéséről bővebben a GEOSz. évi könyvében fogunk beszámolni. Addig csupán azt említjük meg, mint különösen figyelmet érdemlő beosztást, hogy az évkönyv függelékében öt kisebb cikk is talált helyet, amelyek a legidősebb kérdésekkel foglalkoznak. E cikkeket *Csilléri Benő*, *Kenéz Zoltán*, *Hankovszky Zs.*, *Grasseli Miklós* írták.

Ifjúsági mozgalmak. A debreczeni gazdasági akadémia kebelében fennálló sportegylet felhívást intézett a többi (keszthelyi, kassai, kolozsvári és m.-óvári) gazdasági akadémiai ifjúságához, hogy birkózó verseny rendezés Debreczenben, melyen képviseltessek magukat és ezen versenyt évenként felújítva a magyar gazdákra ugyis fontos és szükséges összetartást és szövetkezést a sport terén megkezdhesse. A felhívásnak kellő eredménye volt: a keszthelyi, kassai és kolozsvári haligatók sietve adtak örömlüknek kifejezést és ígértükhöz híven el is küldötték képviselőiket a versenyre. A verseny védnöke *Szankovics János*, a debreczeni gazd. akad. igazgatója és a „Debreczeni Gazdasági Akadémia Sport Egylete” védnöke volt. A könnyű súlyúak (70 kg-on alul) csoportjában első győztes lett *Nováky Ferencz* kassai; a középsúlyúak (70 kg-on felül) csoportjában első győztes lett *Horváth Aladár* debreczeni; a súlyemelésben pedig győztes lett *Moni Andor* kolozsvári hallgató.

A kassai m. kir. gazd. akadémia hallgatóinak gazdasági egyesülete január hó 24-én tartotta 5-ik szakszűlését több tanár és a tagok jelenlétében a következő sorrenddel: I. „Tulajab-szorbezió”, felolvasta *Mack Frigyes* algazda. II. „A madarak gazdasági jelentősége a növények és állatok terjesztését és pusztítását illetőleg”, felolvasta *Kerner György* II. éves hallgató. Mindkét felolvasás alapos vita után jegyzőkönyvi dicséretben részesült.

Ki akar kölcsönt? Aki birtokára jelzálogkölcsönt akar fölvenni, forduljon bizalommal a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetéhez, Budapest, V., Géza-utca 2. szám (saját ház). Az intézet egyaránt ad nagy és kis jelzálogos kölcsönöket, főcélja azonban, hogy a közép- és kisbirtokosokon segítsen, ezért kölcsönöket már 300 K.-tól kezdve ad. Aki súlyos kamatot fizet tartozása után, az intézet olcsó törlesztéses kölcsönével segíthet terében. Az előző hitelezőket az intézet a kölcsönből fizeti ki s mérsékelt díjért minden a kölcsön körüli teendőket ellát. Kölcsönök a földbirtok fele értékéig engedélyeztetnek. Ha az adós pontosan fizet, az intézet a kölcsönt föl nem mondhatja, az adós azonban tartozását akár egészben, akár részben bármikor visszafizetheti. Parcellázásoknál az intézet minden tekintetben segítkezik. Az intézet egyszerű levélre bárkinek szívesen ad felvilágosítást.

Gazdasági dátumok. Február 8. Tenyészbika-és kanvásár Nagy-Kanizsán.

1908. február 1-től április 15-ig szeszfőző tanfolyam szeszgyárvezetők részére a kassai m. kir. gazdasági akadémian.

1908. február havában nagyszabású tenyész-szarvasmarha- és lókiállítás Zombolyán.

Február 8-9. Gazdasági előadások Szatmáron. Március 23. Tenyészszarvasmarha- és bika-vásár Gyöngyösön.

Apró hírek. *Tenyészállatvásár.* A Hevesvármegyei Gazdasági Egyesület a m. kir. földművelésügyi miniszter támogatásával 1908. évi március hó 23-án Gyöngyösön immár az V. tenyészmarha- és VIII. bika-vásárát rendezi, díjazással egybekötve.

A Hevesvármegyei Gazdasági Egyesület 50 éves fennállásának évfordulóját mezőgazdasági termény-, állat-, gép- és ipari kiállítás rendezésével fogja megünnepelni 1908. évi szeptember hó 6., 7. és 8-ik napjain Gyöngyösön.

Lapunk mai számához csatolva van *Wolff R.* magdeburg-buckauai cég prospektusa, melyre felhívjuk olvasóink szives figyelmét.

NYILTTÉR.)*

A Bór- és Lithion-tartalmú, természetes és vasmentes

Salvator-forrás

kétféle sikerrel használták veséjajkndí, a húgyhólyag bántalmáinál és köszvényénél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál.

Kapható ásványvízkereskedésekben vagy a Salvator-Lipóci Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rindófrakpart 8.

Megjelent!

Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán
az O. M. G. E. igazgatója a G. E. O. Sz. titkára

szerkesztésében a

Köztelek Zsebnaptár

1908. évi folyama

A „Köztelek Zsebnaptár“ tizen-
negyedik évfolyama teljesen átdol-
gozva két kötetben jelent meg. Az
első kötet a tulajdonképeni Zsebnaptár,
amely a naptári részt, a jegyzéknaptárt
és a vásárok jegyzékét tartalmazza;
a második kötet, amely szakközlemé-
nyeket tartalmaz. — A „Köztelek
Zsebnaptár“ két kötetének ára
O. M. G. E. tagoknak és a „Köz-
telek“ előfizetőinek bérmentes kül-
délssel 4 korona.

Megrendelhető a
„KÖZTELEK“
kiadóhivatalában
Budapest, IX., Üllői-ut 25.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonatorzsde.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabona-
osztályának tudósítása a „Köztelek“ részére.)

Az időjárási viszonyok állandóan télies jellegűek,
helyi- és közeli igen nagy havazások fordultak elő, m^g
lyek a vasúti forgalmat is megakasztották.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal a szerkesztőség
felelősséget.

Az üzleti viszonyokban igen lanyha irányzat uralko-
dik. A külföldi piacokról érkező jelentések napról-
napra olcsóbb jegyzésekről szólnak, ami összefüggés-
ben állott a fogyasztás nagymérvű csökkenésével. Az
amerikai piacok olcsóbbodó jegyzései után igazodott
az angol piac, valamint a francia és német tőzsdék.
A magyar és osztrák piacok árjegyzéseiben legutóbbi
jelentésünk óta rohamos árcsökkenés következett be.
A malmok igen rossz liszte helyezési viszonyokról panasz-
kodnak és üzemkörülatózással igyekeznek segíteni ma-
gukon.

A forgalom emellett a lehető legminimálisabb; a kész-
árpiacra alig pár vagon tesz ki a napi üzlet és élénk-
ség csupán a határidőpiacra észlelhető, természetesen
nagy mérvű árcsökkenéssel kapcsolatosan. Ezzel össze-
függőleg történtek nagyobb mérvű realizációk, melyek
meg jobban elősegítik és közrehatnak az árak olcsó-
bódására. A fogyasztás tartózkodása folytán természet-
szertüleg a spekuláció is — készáru illetőleg — tartó-
zkodó magatartást foglalt el és az árak legutóbbi jelen-
tősükhöz képest buzában 40—50 fillérrel olcsóbbak.
Rozsban 70—80 fillérrel tehető az árcsökkenés. Az ér-
deklődés a legeskelyebb.

Árpában alig változott a hangulat, tengeriben az álló-
másokon keveset kinnlank. A többi kenyérmagvak ár-
nak csökkenése kibatással volt a tengeri árak csökke-
nésére is. Későbbi szállításra jobb érdeklődés nyilvánult.
Zabban a forgalom főleg a helyi fogyasztás szűsége-
telének kielégítésére szorult.

A hangulat lanyha és az árak a múlt heti jegyzések-
hez képest 15—20 fillérrel olcsóbbodtak.

Napijelentés a gabonatorzsdéről.
1908 február 4.

Néhány hét óta a budapesti piac a gabonaárak ala-
kításában ismét önállóan jár el, de sajnos a jelen hely-
zetben a tulságos árdevalvációt tüzte ki látszólag cze-
jau. Nap-nap után 20—30 fillér árves-téséget vagyunk
kénytelenek megállapítani. Sem a külföldi tudósítások,
sem pedig a provinciális bevásárlási helyek, oly alacsony
árnyit nem igazolnak, mely ezidőszent Budapest
felszínre került.

Legmagasabb buzaértékül 23-60 K. árat jelölhetünk
meg, míg gyengébb kevés sikértartalmu tételekért 22-40—
22-80 koronánál többet nem fizetnének, ha általában a
malmok a vásárlásban résztvennének.

De teljes tartózkodást is tapasztalunk, midőn láthatjuk,
hogy egy-egy üzleti napon egy, vagy kettőezer méter-
mázsa buza megy át kényszerhelyzet folytán a malmok
tulajdonába. A kínálat gazdák részéről majdnem semmi
és van is erre ok a mezőgazdasági viszonyokban. Jelen-
tésünk utolsó órájában érkeznek hírek havazásról, míg
eddig a szükséges védő takaró az slg ezidőszent ószi-
ról teljesen hiányzott.

Ma ismét lanyha nap; forgalom 1500 q.
Rozs ára 19-80 K-ig szállott le Budapest paritásra.
Arpa jobb minőségben majdnem eladhatatlan, takar-
mányúru 15 koronával van kinnálva.
Zab olcsóbbodása nem lett nagyobb, mert a főváros
készlet-kielégítés, a rajzolás megnyitása után bőséges
kínálatra számít a fogyasztás.

Tengeri értéke állandóan, a fogyasztás elégséges arra,
hogy a forgalomba és kínálatba hozott nem tulságos
mennyiségeket felvegye.

Budapest távoiságában 13-40—13-10 K-t, Kőbányán
14 koronát fizetnek. Tiszavidéki állomások 12-50—12-70
K-t jegyeznek.

Eladatott:

Buza, Tiszavidéki: 100 mm. 77 k. 23 K. 40 f., 300
mm 78-5 k 23 K. 40 f., 100 mm. 75-8 k. 23 K. — f.
Pestvidéki: 300 mm. 77 k. 23 K. 30 f., 500 mm. 77
k. 23 K. 40 f.
Fejérmegyei: 600 mm. 77 k. 23 K. 40 f., 100 mm. 78
k. 23 K. 40 f.
Felsőmagyarországi: 300 mm. 77 k. 23 K. 30 f.
R-ktár: 250 mm. 75-5 k. 23 K. 80 f.
Zab: 100 mm. 15 K. 85 f.

Határidőárak.
(Déli zárlat.)

Buza 1908 áprilisra	23-40 K.
„ 1908 októberre	20-80 „
Rozs 1908 áprilisra	19-80 „
„ 1908 októberre	17-94 „
Zab 1908 áprilisra	15-92 „
Tengeri 1908 májusra	13-50 „
Repce 1908 aug.—szeptemberre	32-60 „

Budapesti takarmányvásár. (IX. kertlet, Mester-
utca, 1908. február hó 4-én. A székesfővárosi vásár-
igazgatóság jelentése a „Köztelek“ részére.)

Felhozott a szokotti közlegekből 135 szekér réti
széna, 15 szekér muhar, 14 szekér zsupszalma, 4 szekér
alomszalma, — szekér takarmányszalma, 1 szekér
tengeriszár, — szekér egyéb takarmány (lőhere, luczerna,
— zabosbikkony, köles stb.), 100 zsák szecska.

A forgalom közepes.

Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna
520—880, muhar 820—900, zsupszalma 520—660, alom-
szalma 420—500, takarmányszalma —, — kéve
tengeriszár —, egyéb takarmány —,
zabosbikkony 360—360, lőhere —, zöld luczerna
600—600. Összes kocsiszám 170. Összes súly 204,000 kg.

Szeszüzlet.

A szeszüzletben az üzletforgalom e hét elején gyé-
rebb és a nagyobb kínálat mellett gyérebb a kereslet
és az árak valamivel olcsóbban jegyeznek.

Elkelt finomított szesz adózva nagyban 165 K., adózat-
lanul 66 K.

Élesztőszesz adózva 163 K., adózatlanul 64 K. nagyban
azonnali és február—márcziusi szállításra.

Denaturált szesz változatlan, szállár és hordóval együtt
nagyban 55-50—56 K. jegyeztetik kötésre.

Mezőgazdasági szeszgyarak részéről kontingens nyers-
szesz ab termelő állomás 58-50—59 K-ig volt ajánlva
tartózkodó vételkedv mellett.

Bécsben a kontingens nyersszesz ára 60-20—60-40 K.
Budapesten a kontingens nyersszesz ára 62—63—K.

Budapesti jegyzés

	nagyban	koronákban
Kontingens nyersszesz	62—	63—
Finomított szesz adózva	165—	165-50
„ adózatlan	66—	66-50
Élesztőszesz adózva	163—	163-50
„ adózatlan	64—	64-50
Nyersszesz adózva	163—	163-50
Denaturált szesz	55-50—	56—

Nemzetközi gabonapiacz 1908 január 31-től 1908 február 5-ig.

	Kelet	Effektiv árak										Határidő	Határidős árak				
		Budapest	Liverpool	Wien	Praha	Mannheim	Paris	New-York	Chicago	Buenos-Ayres	Odessza		Budapest	Liverpool	Berlin	Paris	Chicago
Buza	4	23-70	20-47	25-60	24-20	27-73	21-56	18-59	18-62	16-40	20-93	Február	23-70 ^a	19-47 ^a	25-68 ^a	21-98 ^b	—
	31	24-20	20-47	26-60	24-20	28-46	21-44	19—	18-62	16-40	20-93	Márcz.	20-64 ^a	19-50	25-66 ^a	20-76	17-34 ^a
Rozs	4	19-70	—	21—	22—	25-51	17-12	—	—	—	18-78	Január	24-12 ^a	19-83 ^a	25-82 ^a	22-14 ^a	18-18 ^a
	31	20-30	—	21-70	22—	25-51	17-66	—	—	—	18-78	Február	21-04 ^a	19-83 ^a	25-72 ^a	21-66	17-44 ^a
Zab	4	16-30	—	17-40	16-60	23—	—	—	—	—	—	Február	19-64 ^a	—	24-76 ^a	17-12	—
	31	16-30	—	17-70	16-60	23—	—	—	—	—	—	Márcz.	17-82 ^a	—	—	17-36	—
Tengeri	4	13-65	14-92	14-70	16-60	19-47	—	13-52	12-08	11-24	—	Január	20-30 ^a	—	24-76 ^a	17-84 ^a	—
	31	13-70	14-92	14-80	16-60	19-47	—	13-48	12-08	11-24	—	Február	18-14 ^a	—	—	17-62	—
Arpa	4	15-40	—	19-50	19—	25-72	—	—	—	—	—	Február	15-70 ^a	—	20-14 ^a	—	—
	31	15-60	—	20—	19—	25-72	—	—	—	—	—	Márcz.	—	—	—	—	—
												Január	15-92 ^a	—	20-13 ^a	—	—
												Február	—	—	—	—	—
												Február	13-42 ^a	13-64	17-48 ^a	—	11-74 ^a
												Márcz.	—	13-75	—	—	—
												Január	13-92 ^a	13-86	17-82 ^a	—	—
												Február	—	13-86	—	—	11-98 ^a

Jegyzet: ^a) márczius. ^{2a}) márcz.—június. ³) április.
⁴) május. ^b) május—aug. ^{4a}) július. ⁵) október.

Gazdasági áruszükségleti cikkek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete áruosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Chilisalétram. A lefolyt héten az irányzat emelkedő volt. Az árak a következők:

Table with 2 columns: Márka, 1908. Rows include február-március, március, április, április 1-15-ig, május 1-15-ig, május.

Liszt, őrlemény és abrakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete őrakarmány-osztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Liszt A lefolyt héten a lisztüzlet teljesen szűntet, eladások nem történtek, dacára annak, hogy a malmok árakat 60-80 fillérrel mérsékelték. Ugy világos, mint sötét f. jokban a készletek egyre gyarapodnak. Rendelkezések gyéren érkeztek. Külföld továbbá is tartózkodó és nem váárol semmit. Heti lisztforgalom 59,827 q. volt.

Table with 2 columns: Szám, Ár K. Rows include 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 7 1/2, 7 3/4, 8, 28:20, 24:80, 15:60.

Rozslisztárak:

Table with 2 columns: Szám, Ár K. Rows include 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7.

A korpauzlet lanyha irányzatú volt és vételkedv nem mutatkozott. Németország nem vásárol, miután árakat túmagasnak tartja. Heti korpaforgalom 16,741 q. volt.

Az abrakarmánycikkek árai a következők voltak Budapesten zsákkal, teljes vagonrakományok vételénél 100 kg.-ként.

Table with 2 columns: Item name, Price. Rows include Finom korpa prompt szállításra, Goromba, Finom korpa 1908. febr.-május száll., etc.

Élelmiszerek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete jelentése 1908. február 4-én.

Az időjárás ismét hűvösebbre fordult, minek folytán főképpen a tojásárak szűkült meg; hogy mikor áll be újabb árcsökkenés, ez teljesen a temperatura alakulásától függ. Vagott baromfi jobban keresett. Vaj még mindig szűk irányzatot követ. Hagyma változatlan. Gyümölcs iránt az érdeklődés nem csappant. A narancsüzlet teljesen kifüldött már és vételei, illetve szállítási megbízásokat vidéki feleink részére is készségeggel vállalunk.

Mai árak:

Husneműk: vidéki marhahús hátulja 1:12-1:40 K., eleje 1:1-1:16 K., vidéki borjú bőrben, hosszan méve, súlylevonás nélkül 1:04-1:16 K., helybeli borjúhús 1:3-1:40 K., sertéshús szalonnával 1:18-1:20 K., lehozott sertés 1:22-1:24 K., szalonna friss 1:40-1:48 K., szalonna sózott 1:16-1:28 K., szalonna füstölt 1:36-1:40 K., olvasztani való 1:24-1:28 K., háj 1:40-1:42 K., sertésszár 1:40-1:44 K. kg.-ként. Füstölt hús (vidéki) kg.-ja 1:20-1:60 K., hazai sonka 1:80-2 K., szalámi magyar 3:60-4 K., szalámi nyári 1:20-1:40 K., bárány párja K.-ig.

Vad: őz 0-0 K., szarvas 0:90-1 K., vaddisznó 0:80-1 K. kg.-ként egészben, nyul nagy 2:80-3 K., nyul stüldő 2-2:20 K., fogoly 0-0 K., fácán 2:80-3:2 K., erdei szalonna K., däm vad 0-0 K. kg.-ként.

Baromfi-félék: élő rántani való csirke 1:80-2:40 K., sütni való 2:40-3:20 K., liba fiatal 0-0 K., kacsa sovány 3:60-4:4 K., kacsa hizott 5:60-7 K., lud hizott 12-16 K., tyúk 3:60-4 K., pulyka 8-10 K., élő sovány liba K. páronként. Vágott szépen tisztított baromfi, hizott lud 1:40-1:50 K., hizott rucza 1:50-1:60 K., hizott pulyka 1:20-1:40 K., levestyúk 1:30-1:50 K., pulyka sovány 0-0 K. kg.-ként. Poulard 1:80-2 K., gyöngytyúk K. darabonként.

Tejtermékek: teavaj (centrifugált) I. 2:20-2:40 K. II. 2-2:20 K., főzővaj (kópiú) 1:60-1:80 K., tehénturó 16-20 fill. kg.-ként. Valódi erdélyi juhturót és munkásturót igen jutányosan szállíthatunk.

Zöldségfélék: burgonya (vagonáru) sárga 5:80-6:60 K., rózsá 5:60-6:60 K., fehér 5-5:20 K., kifli 10-11 K., sárgarépa 7:50-8 K., petrezselyem 12-16 K., vöröshagyma makói 12-13 K., vöröshagyma közönséges hazai 6-8 K., fokhagyma 36-44 K., káposzta 2-3 K. 100 kg.-ként. Kalarabé 0-0 K., 100 db spárga solo 0-0 K., közép 0-0 K., levesspárga 0-0 K. kg.-ként. Zöldbab, hüvelyes 0-0 K., kifejtett 0-0 K., zöldborsó, hüvelyes 0-0 K., kifejtett 0-0 K., paradicsom 0-0 K. 100 kg.-ként. Uborka salátának való 0-0 K., ecetbe 0-0 K., savanyítani 0-0 K. 100 db-ként.

Gyümölcsfélék: cseresznye és meggy 0-0 K., sárgadinnye 0-0 K. kg.-ként. Alma: elsőrendű áru (aranyparmen, ranett, Jonathán, Törökbalint, baui stb.) 0:60-1 K., másodrendű 30-40, harmadrendű apró áru 12-20 K., körte elsőrendű 1:20-2 K., másodrendű 40-60 K. g.-ként. Dió I. 40-50, II. 30-40 K. 100 kg.-ként. Szőlő 1:80-2 K., finom 0-0 K., chasselas 0-0 K., szagos 0-0 K. kilója.

Vegyesárak: Bor és szesz italok minőség szerint különféle árakon értékesítünk. Méz fill. kg.-ként. (A szövetkezet - mint az Országos Magyar Mezőgazdasági Egyesület vezérképviseelője - minden mézértékesítési ügyben is ad felvilágosítást.) Gyümölcsíz fillér kg.-ként. Gomba szárított 0-0 K., szappan fill. lenese (erdélyi) K., bab apró K., nagyszemű K., lenese K. 100 kg.-ként. Tojás: bácskai 98-100 K., erdélyi próbb árú K. eredeti lánánként (1440 db).

Hideghus-vásár az Grezi-uti élelmi piacon 1908. év február hó 4. (A székesfehérvári vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 28 árus 49 drb sertést, - árus - drb stüldőt, 2400 kg. friss húst, 700 kg. füstölt húst, 1000 kg. szalonnát, 700 kg. hajat.

Videkről és pedig - drb sertést. Forgalom közepes. Árak a következők: Friss sertéshús 1 kg. 136-116, stüldős 1 kg. - - - - - , füstölt sertéshús 1 kg. 144-176, szalonna zsirnak 1 kg. 124-136, füstölt szalonna 1 kg. 144-160, háj 1 kg. 140-144, disznózsír 1 kg. 152-152, kocsonyahús 72-100, füstölt sonka 1 kg. 180-200 fillérig.

Hideghus-vásár a Garai-tér élelmi piacon 1908. év február hó 4. (A székesfehérvári vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 72 árus 36 drb sertést, 4 árus 18 drb stüldőt, 4800 kg. friss húst, 1200 kg. füstölt húst, 1300 kg. szalonnát, 800 kg. hajat.

Videkről és pedig összesen 380 drb sertést, 36 stüldőt. Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertéshús 1 kg. 124-200, 1 q 114-120 K., stüldős 1 kg. 140-180, füstölt sertéshús 1 kg. 160-180, szalonna zsirnak 1 kg. 128-132, füstölt szalonna 1 kg. 160-180, háj 1 kg. 140-144, disznózsír 1 kg. 156-160, kocsonyahús 1 kg. 72-90, füstölt sonka 1 kg. 180-220 fillérig.

Bécsi szarvasmarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1908 február hó 3.

Table with 2 columns: Felhajtás összege, Minőség szerint. Rows include Hizott marhában felhajtás, Csontozni való marhában felhajtás, Összesen, Eladatlan maradt.

Table with 2 columns: Származási hely szerint, Nem szerint. Rows include Magyarországi, Galicz. s. bukovinai, Osztrák tartományokból, Összesen, Ökör, Bika, Tehén, Bivaly.

Árak (100 kilogrammonként élőszuliban, koronaértékben fogyasztási adó nélkül.)

Table with 3 columns: I. rendű, II. rendű, III. rendű. Rows include Magyar hizott ökör, Galicziai hizott ökör, Tarka hizott ökör, Bikák, Hizott tehén, Legelőmarha, Kisgazd. hizó ökör, Bivaly, Boszniai marha.

Irányzat: lanyha, prima és középminőségű ökör 1-2 kor.-val olcsóbb. Harmadrendű ökör multheti ára változatlan. Bika és csontos marha 2-4 K.-val drágább.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertéshizaló telepének jelentése a „Köztelek” részére.

(Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 40% levonással vevő javára értendő.)

Table with 2 columns: Item name, Price. Rows include Öreg nehéz, Öreg közép, Fiatal nehéz, közép, könnyű.

Szerkesztői üzenetek.

H. P. Réczálmás. Fekálkomposzttrágya tudomásunk szerint Losonczen rendelhető meg. A felhasználás módját és a trágyaértéket illetőleg pedig tessék elolvasni a lapunk 10-ik számában 71. és 73. sz. kérdésekre adott válaszokat.

L. A Tessék figyelemmel kísérni lapunk legközelebbi számát, amelyben lapunk egyik illusztris munkatársa számol be a burgonyatermesztési kísérletek eredményeiről.

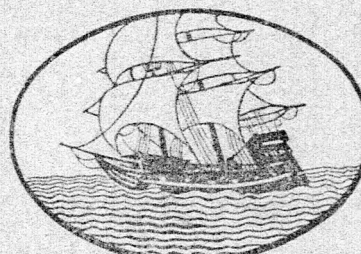
Seh. I. Bogáros. Az OMGE. üzemsz. álya a vasúti fuvarlevelek felülvizsgálatát nem tagok részére is eszközözi. A visszatérített tulfizetésekből kezelési díj címen 20%-ot von le, a többi 80%-ot a fuvarlevél beküldőjének kifizeti.

Z. Többször kifejezett elvi álláspontunkhoz hiven folytatásban lévő perhez hozzá nem szólhatunk és annak valószínű kimenetele iránt véleményt nem nyilváníthatunk. Sz. F.

Sz. Cz Clayton és Schuttleworth vagy Kann és Heller cég Budapest. éven. S. P.

F. A. Endrefalva. Ha a szoposmalac már annyi egészszemű árpat kap, amennyit meg tud enni, akkor okvetlenül kívánatos, hogy ivóvíz is álljon rendelkezésre. Az árpa nem föltétlenül szükséges az elválasztott malacok táplálására. A lóbabot s a paszulyt inkább főzve ajánlanánk etetni s mennyiségük legfeljebb harmadrészt képezze az eleségnek. Takarmányrét lehet az elválasztott malacoknak adni, még pedig annyit, amennyit éhezételes nélkül meg tudnak enni; attól ne tartson, hogy a répa ártathatna, mert a sertés nem nagyon szereti a répat s ezért aránylag keveset eszik, ha mást is kap, illetőleg ha éhezételes által nem kényszerítjük rá, hogy több répat egyen. Egyébként pedig felszeteleive szokás etetni, mert a disznó épp oly jól használja ki nyersen mint főzve. Cs. I.

B. G. Alomtőzeg kapható pl. a tőzegipar részvénytársaságnál Budapesten az árát tessék ott vagy a kereskedelmi muzeumban megtudakolni. Arra a kérdésére, hogy a tőzeg mennyi alomszalmát pótolhat, nem adhatunk határozott választ, mert az alomtőzegről oly változó a minősége, hogy néha csak 2/3 annyi tőzeg kell az álltnak mint amennyi szalmával aljazunk alája, máskor pedig több tőzegrre van szükség, mint amennyi az alomszalma Cs. I.

Meinl Gyula Budapest, W. Kossuth Lajos utca 1.

Kávé behozatal téa behozatal kakaó és csokoládé.

Posta-küldemények Magyarországon minden helységébe. Kérjen árjegyzéket ingyen és bérmentve.

TAKARMÁNYRÉPAMAGOK
ÚJ IRÁNYELVEK SZERINT TENYÉSZTVE.
WOHANKA-FÉLE JAVÍTOTT

ECKENDORFI, MAM MUTH, OBERNDORFI
TENYÉSZTÉSE VEGYI FAJVALASZTÁS ALAPJÁN.
NAGY TÁPANYAG-TARTALOM és TÖMEGTERMELÉS
~ SZAVATOLÁS MELLETT ~
WOHANKA és TÁRSBUDAPEST.
V. VÁCI-KÖRÜT 76.

HIRDETMEŒY.

Eladásra kerül nagy mennyiségben első osztályu **sima és gyökeres Riparia Portalis, Vitis Solonis és Rupestris Monticola alanyvessző** Továbbá ily alanyokon készült első osztályu **gyökeres fásoltvány** a legkitűnőbb csemege- és borfajokban; ugyszintén **sima és gyökeres hazai szőlővessző.**
 Fajtisztaságért kezességet vállalunk.

Badacsony - szentgyörgyhegyi szőlőoltványtelep, Tapolca,
Zala megye.

GYAPJU!

Örmény és Vidéke Hitel- és Fogyasztási Szövetkezet gyapju-kiviteli és bizományi osztályának vezetését átvettem és ez uton is kérem az uradalmakat, hogy nyers gyapjuiknak hátról lenyirt kis mintáit és eladási feltételeiket beküldjék.
 Ugyszintén kérem a már eladott gyapjuk és eladási feltételeik beküldését a jövőre való tekintetből.

A szövetkezet gyapjuosztályának célja a termelőt a fogyasztóval egyenes összeköttetésbe hozni, a magyar gyapjukereskedelem részben elrontott reputációját helyreállítani.

Közvetit gyapjuvételt kívánt fedezet mellett. A gyarost szükség esetén a helyszínére kíséri és kalauzolja. Vesz gyapjut megbizásból vagy saját számlájára szokásos foglaló, átvételi biztosíték és készpénzzel való átvétel mellett stb. A szövetkezet gyapjuosztálya számos külföldi gyáros egyenes óhajának megfelelőleg kizárólag a kellő szakértelemmel csak gyapjuval foglalkozik.

CSITÁRY BÉLA

Levélezim: Csitáry Béla.

okl. gazda, o. k., textil-technikus,
 mint szövetkezeti gyapjuosztály vezetője.

Budapest, II. ker., Szilágyi-tér 3.

1-2 waggon zab

vetésre alkalmas, tiszta minőségű

megvételre kerestetik.

Mintázott árajánlatot kér: **Csetei uradalom,**
Kéthalom, Szolnok megye.

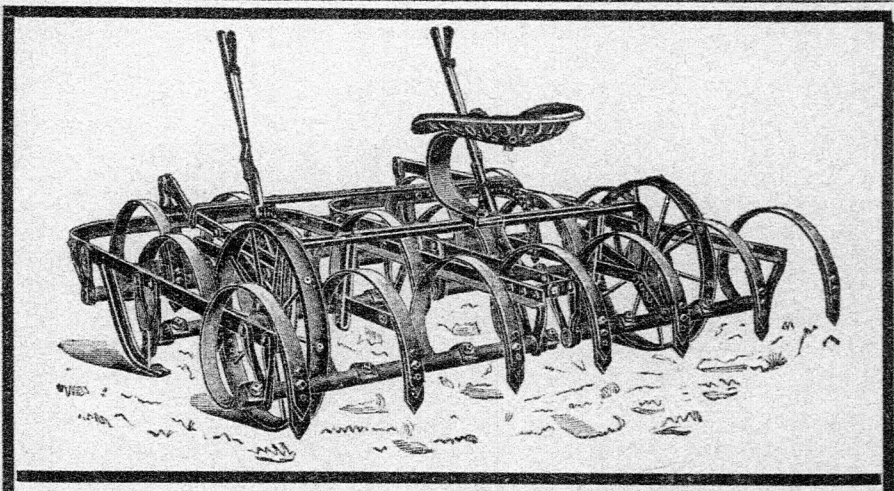
Mindennemű
OLAJPOGÁCSÁK
 valamint répaszelet, korpá s egyéb erőta-
 karmányok legolcsóbb árakon kaphatók
Mezőgazdasági Áruhitelbanknál
Budapest, V., Báthory-utca 5. sz.

Bérllet
 10 km. Budapesttől, vasut és országut mentén, 650 magy.
 hold sik gazdaság, értékes tejgazdasággal, elegendő meg-
 felelő épületekkel, urilakkal kiadó.
Beyer Károly, Budapest, V., Báthory-utca 5. szám.
 Telefon 12-85.

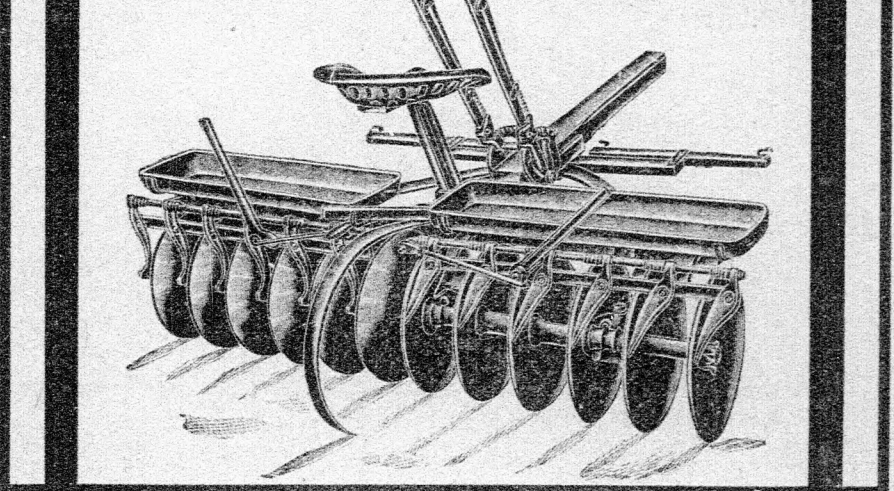
Nemesi birtok!
 700 hold buzatermő föl-
 dekekkel, urilak, gazdasági
 épületekkel ellátva 170000
 frtért eladó. — Közelebbit
 csak direkt komoly reflek-
 tánsoknak Österreicher Ber-
 nátnál, Nagykanizsán. 220a

Védelem a baleset ellen!
 Nem törhet ki a ló többé, ha
 a szab. biztonsági zablát
 használjuk.
 Ara 4-10 korona darabonként. :: Prospektusok ingyen.
 Vezér-
 képviselő: **Pfeifer J. Wien, III., Stammgasse 15.**

KÜHNE E. mezőgazdasági gépgyára MOSONBAN
 szállit mindennemű
TALAJMIVELŐ ESZKÖZÖKET,
„Mosoni Drill“ sorvetőgépeket.
 Főraktár: Budapest, VI., Váci-körut 57/a.
 Fiókraktárak: Temesvár. Debreczen.

Eredeti friz jerkékre és kosokra

1908. tavaszi és őszi
szállításra előjegyzést
elfogad:

6591

Dr. Bernolák Károly, Haraszt, Szepesm.

Hirdetmény.

A ménesbirtok igazgatóság **vetőmagvakat** kíván beszerezni. Az egykoronás bélyeggel ellátott írásbeli zárt ajánlatok

1908. február hó 20-ig

alólirott igazgatósághoz nyújtandók be.

Részletes feltételeket kívánatra az igazgatóság megküldi.

Fogarás, 1908. január hó 27.

298

A m. kir. állami ménesbirtok igazgatóság.

Takarmány- és szalmaeladás.

Főméltóságú herceg Esterházy Miklós ur hitbizományi birtokához tartozó ozorai uradalomban préseletlen állapotban lévő takarmány- és szalmafélék eladás tárgyát képezik:

Kecsegei majorban: 150·64 mm. **moharszéna**, 11·59 mm. **polyva**. Csollánosi majorban: 477·44 mm. **őszi szalma**, 131·11 mm. **tavaszi szalma**. Fornádi majorban: 63·95 mm. **széna**, 163·46 mm. **őszi szalma**, 13·13 mm. **repceszalma**, 48·49 mm. **tavaszi szalma**, 4·28 mm. **polyva**. Magyar-Keszi majorban: 179·62 mm. **zabosbükkönyszéna**, 49·49 mm. **őszi szalma**, 27·61 mm. **repceszalma**, 134·73 mm. **tavaszi szalma**, 9 mm. **polyva**. Tóthi majorban: 622·64 mm. **őszi szalma**, 83·15 mm. **repceszalma**, 27·08 mm. **polyva**. Maisai majorban: 388·57 mm. **széna**, 572·37 mm. **őszi szalma**, 75·15 mm. **repceszalma**, 266·62 mm. **tavaszi szalma**. Sági majorban: 462·13 mm. **zabosbükkönyszéna**, 279·50 mm. **tavaszi szalma**. Döbrönte majorban: 67·59 mm. **tavaszi szalma**.

Takarmány- és szalmafélék **préseletlen állapotban**, nevezett majorokban adatnak át. Vidéki ajánlatok „Az Esterházy hercegi javak jószágigazgatóságához” Esterházára terjesztendők be. Áránlat az elhelyezések szerint az **összmenyiségre és külön-külön** is benyújtható.

Tolna-Tamási, 1908. január 31.

Herczeg Esterházy
Ozorai kerületi tisztartósága.

295

Gazdasági könyvviteli
nyomtatványokat //
levélpapírokat //
borítékokat és egyéb

nyomdai munkákat

jutányosan és csinos
kivitelben készít //

“PÁTRIA”
IROD. VÁLLALAT
ÉS NYOMDAI R.-T.

// BUDAPEST //
IX., ÜLLŐI-UT 25. SZ.

Költségvetéssel kész-
séggel szolgálunk. //

Minden gabonakereskedőnek
és termelőnek nélkülözhetetlen

:: a most megjelent ::

GABONAKERESKEDŐK ÉS TERMELŐK KÉZIKÖNYVE

:: Összeállította és kiadja ::

SZABADOS JÓZSEF

a Hungária Egyesült Gőzmalmok Részvény-

:: társaság tisztviselője Budapest. ::

Ezen könyv könnyen áttekinthető módon magában foglalja az összes Budapestre szóló vasúti fuvar-díjtételeket, vám-díjtételeket, a tőzsde és hajó-fuvarozási szokásoknak a gabonakereskedelem és termelésre vonatkozó szabályait és egyéb hasznos tudnivalókat.

Ára bérmentes küldéssel **3·10 K.**

Megrendelésnél kérjük az összeget posta-
:: utalványon előre beküldeni. ::

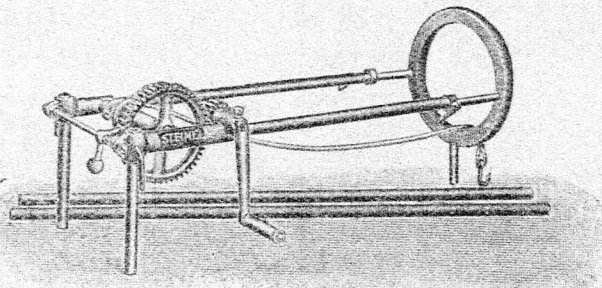
Megrendelhető a “PÁTRIA” részvénytárs.
gazdasági szakkönyvkereskedésében, Buda-
pest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám. (Köztelek.)

Mentsük meg a teheneket!

Állatorvosok és előkelő gazdák által ajánlott

„Herkules” állati szülést elősegítő párnázott boltvánkossal.

Több ezer
használatban!

Több ezer
használatban!

Fenti ábrával bemutatunk minden állattenyésztő részére nélkülözhetetlen szülési eszközt.

Ismeretes, hogy háziállatainknál, különösen szarvasmarhánál, a szülési aktus ritkán folyik le szerencsésen segítség nélkül. Szarvasmarha fajtánk folytonos javítása és a legelőre járás csökkentése ezen szülészeti eszköz igénybevételét elodázhatalanná teszi. Ezért a gazdáknak régi szükséglete egy egyszerű szülést elősegítő eszköz szerkesztése. Közvetlen az emberi kézzel való segítség különösen kisebb és távolabbeső gazdaságban sokszor elérhetetlen volt vagy egyáltalán kivihetetlen volt, miáltal sok állattenyésztő tetemes kárt szenvedett.

Uj készülékem egy van készítve, hogy egy ember minden nagyobb megerőltetés nélkül a legnehezebb szülést is elősegítheti. A szülőképesség ezen készülékkel sokkal nyugodtabb és biztosabb, a lükésmentes, majdnem horizontális lúzás által az anya és az ujszülött meg van kímélve, úgy hogy sérülések és betegségek az állatállományban ki vannak zárva. A „Herkules” különös előnye a **párnázott alkatgyűrű**, mely az anyaállatoknak biztos tartást ad, a lágyrészeket, a csontvázát védi. Az állatot nem lehet mint a közvetlen segítségnél, vagy régi készüléknél hátra ránczigálni.

„Herkules” hosszában és magasságában állítható, úgy a mint azt a tér vagy az állat nagysága megkívánja és a földre is erősíthető. Használatnál a megerősítés nem okvetlen szükséges.

Használat oly egyszerű, hogy a használati utasítás hozzá felesleges. Megvárjuk, míg az állat lefekszik, mi rendesen bekövetkezik, ha ez idő alatt nem lesz háborgatva. A fiatal állat kijövő lábait kötéllel vagy gurtival összekötjük a készülék horgával és a csigát lassan mozgásba hozzuk.

A használatra kész készülék ára 60 korona.

Néhány elismerés:

Szívesen megteszem, hogy Önnek a „Herkules” állati szülést elősegítő készülékről elismerésemet nyilvánítsam. Február hó 14-én kaptam azt Öntől. Azóta tizenhátszer lett használva és pedig nyolcz súlyos esetben, midőn két ízben állatorvos előtt lett használva, ki ezen igen praktikus készülék felett csodálkozását fejezte ki és úgy nyilatkozott, hogy a „Herkules” egy biztos és amellet a tehenet és borjut kímélő eszköz. Saját állataimnál háromszor használtam és kitűnő szolgálatot teljesített. Egy 15 éves ifju képes a „Herkules”-sel a legnehezebb szülést is egyedül elvégezni.

Königsheide bei Öhl (Bez. Köln) 1903. decz. 16.
Tisztelettel

Drux Vilmos.

A küldött „Herkules” szülést elősegítő készülékről a legteljesebb elismerésemet fejezem ki. A hol a készüléket ismerik, ott meg is veszik. Kérem küldjön nekem azonnal még egy „Herkules”-t.

Schmallenberg i. W., 1903. decz. 19.

Schüssler Vilm.

Az Ön által öt község részére szállított 5 db szülést elősegítő „Herkules” minden részről osztatlan megelégedésre talált.

Ankeloh, b. Bederkesa, 1907. decz. 13.

A községi előljáró
Busch C.

Kivánságának eleget téve, szívesen elismerem, hogy „Herkules” szülést elősegítő készüléke munkájában nem hagy semmi kívánni valót. A készülék rövid idő alatt több ízben kitűnően bevált.

Borgsum auf Föhr, 1903. decz. 14.

Tisztelettel

Rörden Th. községi előljáró.

Deczember 12-én kelt b. levelére válaszolva tudatom, hogy az Öntől hozott állati szülést elősegítő géppel nagyon meg vagyok elégedve. A gépet több helybeli tenyésztőnek már ajánlottam.

Rittergut Nagelgau, 1903. decz. 29.

Tisztelettel

Plätzen Henrik.

Eredeti levelét azon megjegyzéssel küldöm vissza, hogy a küldött „Herkules” állati szülést elősegítő készülék legnagyobb megelégedésemet érdemelte ki és az minden nehéz szülésnél nélkülözhetetlen.

Oevenum a. Föhr, 1903. decz. 22.

Tisztelettel

Ketels J. Th.

Az október 30-án gyárából szállított „Herkules” állati szülést elősegítő készülék kitűnően bevált és minden gazdának legmelegebben ajánlom.

Obermiechbach bei Drabenderhöhe, 1903. decz. 11.

Tisztelettel

Witscher A.

A schönembergi állatbiztosító-társaság részére hozott három „Herkules” állati szülést elősegítő készülékkel a legteljesebben meg vagyunk elégedve. A gépek nagyszerűen dolgoznak s az előnye, melyek a gépet ajánlják olyanok, hogy ezen készüléknek egy gazdánál sem volna szabad hiányozni.

Eltekintve attól, hogy a gép használatánál egyetlen egy ember annyi erőt produkál, mintba a kötelet 6-8 ember húzná, az állat alig szenved valamit, mert a géppel egyenlően lehet dolgozni és a medence-csontok a párnázott gyűrű következtében nem lesznek feleslegesen széthúzva. Szabály szerint az illető állat aránylag nehéz szülés után felállhat. Ugyis az alkatrészek minősége sem hagy semmi kívánni valót. Az állatbiztosító-társaságnak Berkenroth Benroth mellett, amelynél szintén működök, egy ilyen gép beszerzését ajánlottam.

Kammerich, Bürgermeisterei Ruppichteroh, 1903. decz. 22.

Tisztelettel

A schönembergi állatbiztosító-társaság előjárósága
Schmidt Henrik elnök.

F. hó 12-én kelt b. sorait elintézve, tisztelettel tudatom, hogy az Öntől hozott „Herkules” állati szülést elősegítő készülék a legjobban bevált, és ezért minden marhatenyész önek nehéz szülésnél a legmelegebben ajánlom.

Melle i. H. 1907. decz. 15.

Tisztelettel

Hackmann Aug.

Örömmel tudatom, hogy az Öntől hozott szülést elősegítő készülékkel nagyon meg vagyok elégedve és azt minden gazdának ajánlhatom. A készüléket minden állatnál használok, mert a kihúzáshoz nem kell több személy és a húzás sokkal egyenletesebben történik.

Fronhof, b. Heisterbacherott, 1902. márcz. 1.

Tisztelettel

Weyler H. uradalmi bérlő.

Örömmre szolgál Önt értesíteni, hogy a küldött „Herkules” állati szülést elősegítő készülék várakozásomnak minden tekintetben megfelelt. A készülék több szülésnél kitűnő szolgálatot tett, úgy, hogy azt semmi áron sem nélkülözhetném.

Hennef, 1901. márcz. 4.

Stickelmann Simon.

Tisztelettel értesitem, hogy az Öntől hozott szülést elősegítő készülék kitűnően bevált. Azt több ízben vettük használatba és anélkül néhány esetben a vágóhidra kellett volna küdeni állataimat, mit a készülék alkalmazása által elkerültem. Énnélfogva ezen készüléket minden gazdának mint nélkülözhetlent ajánlom.

Inger b. Birk, 1902. febr. 2.

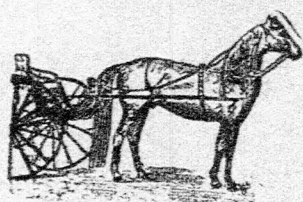
Tisztelettel

Roth Henrik.

KRÁSA RUDOLF, Wien, VII., Kirchengasse 177.

Sürgönyozim: KRÁSA WIEN KIRCHENGASSE.

Már nem rongálódik többé a lószerszám,

ha azt a

„Lukrecia“

készítményünkkel és nem mindenféle salakos zsiradékkal megkeni. „Lukrecia“ a rövid létének dacára a legnagyobb lovaszatoknál máris közkedveltségnek örvendő. **Bámulatosan puhítja a bőrt, szép fekete színre festi, gyorsan beszívódik a bőranyag belső rétegeibe, a bőr tartósságát nagy mértékben fokozza, mert savmentes anyagokból áll. 1 liter körülbelül 1 liter K 2-30, öt kilós szelencze bérmentve, utánvét mellett K 12-50. Kapható a Magyar Mezőgazdák Szöv. nélt és minden szakbavágó jobb üzletben. Készíti:**

VAD és TAKÁCS

BUDAPEST. Postafiók 151.

Tessék prospectust kérni.

GAZDÁK FIGYELMÉBE!!

UJDONSÁG! UJDONSÁG!

Most jelent meg: **ÁLLAT-EGÉSZSÉGTAN.**

223 ábrával. Állattenyésztő és állattartó gazdák és szakiskolai tanulók használatára írta:

MONOSTORI KAROLY A MŰÁRA
: : 7 : :
KORONA.

Megrendelhető a „PÁTRIA“ r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. Üllői-ut 25.

Eladó peronoszpóra-mentes burgonya.

A misódi uradalom eladásra bocsátja az alanti, importált mag után termelt, kézzel válogatott burgonyafajtákat, métermázsánként 7 koronáért az Zalabér állomás, vevő által frankó állítandó zsákokban, 1908 tavaszszal szállítva, 100 kilogrammos legkisebb mennyiségben. **Professor Märker:** fehér husu, magas keményítőtartalmu, bőtermő. **Wolftmann:** vörös színű, nagyon keresett faj ipari czélokra. **Industrie:** sárga husu, ugy étkezési, mint ipari czélra nagyon alkalmas faj. **Up to date:** igen keresett fehér husu burgonya, nagyon bőtermő, étkezési czélra a bécsi piacon nagyon keresett. **Cymbal:** korán érő, sárga husu, bőtermő étkezési faj. **Ascher, P. Krüger és Weisse-Königin:** mindhárom faj ugy étkezési, mint ipari czélra nagyon alkalmas. **Eigenheimer, Avenir:** Hollandi tenyésztések, korai, sárga husu; továbbá az ismert **Magyar-Kincs** fajtát, mely 1906-ban Agnellitől hozott eredeti mag termése, bőtermő, magas keményítőtartalommal, ugyszintén **Agnelli Pannóniája**, sárga husu, korai. Előjegyzéseket a vételár 20%-ának beküldése mellett elfogad. 213

Uradalmi intézéség Mikosdpuszta, per Zalabér.

„Gazdák Biztosító Szövetkezete“ fehérmegyei kerületi vezérképviselése

SZÉKESFEHÉRVÁR.

MEGHIVÓ.

Van szerencsém tisztelettel felkérni, hogy mint a „Gazdák Biztosító Szövetkezete“ tagja ezen szövetkezetnek Székesfehérvár szab. kir. város és Fehér megye területére alakított kerületi választmányi tagságát elfogadni és a kerületi választmányának az alapszabályok 74-dik §-a és az ügyrend 4-ik §. értelmében Székesfehérvárott, 1908. évi február hó 9-ik napján d. u. 12 óraker a városház nagytermében megtartandó ülésére megjelenni sziveskedjék.

Székesfehérvár, 1908. január 18 án.

Gróf Széchenyi Viktor,
a kerületi választmány elnöke.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó és a ker. vál. megalakulása.
2. Az ügyrend 11. és 12. §-ának tárgyalása.
3. Az ügyrend 9. §-ának értelmében 2 közgyűlési megbízott kiküldése.

CSODÁS!

A **Bonodor folyadék** a legbűzősebb árnyékszék szagát hosszabb időre rögtön eltávolítja. **Elegysulyu 5 kg. csomag bérmentve 7-50 K.** (Elegendő 1 évre.) **1 kg. próbacsomag 2-50 K. csomagolással, szállítás nélkül.** **A Bonodor por vízeldek azonnali szagtalanítására kitűnő szer.** 5 kilós postacsomag bérmentve 7 K., 1 kilós próbacsomag 2 K. csomagolással, szállítás nélkül. Szétküldés készpénzért vagy utánvét tel. Számos elismerőlevél.

Vezérképviselő:

FODOR FERENCZ

Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40/H.

Gazdák figyelmébe!

Veszek minden fajta gyógynövényeket bármily nagy mennyiségben. Utasítással szívesen szolgállok. Ajánlatokat és leveleket kérek czímemre

Steiner Mór gyógynövény és terménykivitelei üzlete

Budapest, VIII., Baross-utca 131. szám.

Telefon 64-83. 3256 Telefon 64-83.

Szalma

10,000 métermázsza buza- és rozs-, 2000 mm. árpa- és zabszalma eladó. A téli szalma 300, a nyári 500 kor. 100 métermázsánként (egy waggon) waggonba rakva, a vevő ponyváival lekötve préselt állapotban.

Oly reflektánsok, kik saját gőzpréssükkel préselhetnek, a téli szalmát 250 kor.-ért kaphatják waggononként.

= Nád =

1000 kévénkint 240 kor. waggonba rakva, vevő ponyváival lekötve. Egy waggonba, annak nagysága szerint 1000-1300 kévé rakható be.

Az árak ab vasutállomás Székelyhíd értendők az árnak előleges beküldése mellett

Gróf Stubenberg József

: székelyhídi uradalmának számtartól hivatala :

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete

BUDAPEST (Központi vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi iroda:

Budapest, IX., Imre-utca 4. sz.

Nagy köpinczéi: BUDAFOKON.

TAKARMÁNY ÉS TELELTETÉSI AJANLATOK ÉS KERESLETEK

című rovatot nyitottunk lapunkban, mely rovatban a kishirdetések ugyanolyan árszámítás mellett közöltetnek, mint a kishirdetések. Ezen rovat nyitása által az a czélunk, hogy a t. gazdaközönség feltűnő helyen tehesse közzé ily irányú kishirdetéseit.

Kérjük a t. gazdaközönséget,

akinek eladó szénája, szalmája van,

aki állatokat teletetésre elvállal,

aki szénát, szalmát venni akar,

keresse fel hirdetéseivel e rovatot.

Takarmány kínálat

Eladó 1700 mázsa elsorendű

uradalmi széna, továbbá egy rendkívül csontos

tenyésztésre alkalmas fekete belgal ménoslo Gáva

berger Albertügynök, Nagykanizsán.

Szénát, szalmát bármely

szállítva elad Deutsch Mór Budape-

pest, VIII., Luther-u. 1/B. 3192

Eladó 600 mázsa heres árpa-

szalma, 1000 mázsa buza-

szalma. Lopusnyaki uradalom.

vasút és posta Hunyaddobra. 3253

Rozsza márt veszek gazdak-

soktól bármilyen mennyiségben,

oly óntekint helyszínen is át-

veszem. Ajánlót díjazok. Araján-

latot Braun Edénék, Budapest,

Ferencz-körut 8. 3254

Préselt

buzaszalmát

és

zabszalmát

szállít elsorendű minőségben

és legolcsóbban

Ehrenreich Béla

Bajmok (Bácska). 6808

Fehér, eredeti

Rispen vetőzab

nagyszemű, koránérő, legjobb

zabfajta eladó 100 kg.-ként

18 koronáért Herczeg Odes-

calchi Géza uradalmában,

Nyitra-Szerdahely.

289

Értékesít

húsfeleket, baromfit, vadféléket, tej-

terméket, tojást, zöldséget, gyümöl-

csőt, mézet és MINDENMÉJ ELEMICZIKKET.

Hardőber-értékesítő osztály. Égetett szesze-

ok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészet Egyesület

vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesül-

nek. Mindennemű értékesítési ügyben

díjtalanul nyújt felvilágosítást.

A Mezőgazdasági Ipar-Részvénytársaság kaposvári béruradalma eladásra bocsát, kiváló jömi-nőségű és takarmánytermelésre igen alkalmas

tavaszi magbűkkönyt,

mely árpával vagy zabbal vetve, jó minőségű és bő takarmánytermést szolgáltat.

Mintákkal és felvilágosításokkal készséggel szolgál a **Mezőgazdasági Ipar-Részvénytársaság béruradalmának igazgatósága, Kaposvár.** 292

Az éppen a baj,

hogy a valódi gyógyszer akkor nincs kéznél, mikor éppen szükséges. Ezért a Thürpilt állandóan készletben kellene tartani. Nem romlik el s száraz helyen évekig eltartható, anélkül, hogy borjvérhasellenes elismert kitérő hatásából veszítene. Kérje ingyen és bérmentve a „Nützliche Winke für Tierzüchter“ című brosurát. Árak: 1 egész adag K 3.—, fél adag K 1.60 gyógyszer-tárakban és állatorvosoknál. Óvakodjunk az utáztatóktól! Egyedüli gyáros: **Cl. Lageman**, vegyészeti. gyár Aachen. Főraktár: **Török József** gyógyszer-tára Budapest, VI. ker., Király-utca 12. szám. IV

Berkshirei 1 1/2 éves tenyész-kan, több 6-8 hónapos kan és kocsa sülde, nagyon szépek, szavatolt tisztavérűek eladók. Bővebb felvilágosítást ad **Mertlich László**, Csilisztrádvány, Győr megye. 3214

Igen szép, válogatott vöröstarka simmenthali jellegű 1-2-3 éves

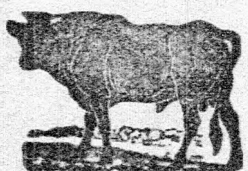
növendék - ökor és üszőborjakat ugyiszintén legprimább lekötni való és **jármosókreit** legjutányosabb áron ajánlanak; **Klein Testvérek** kereskedők **CZELLDÖMÖLK.** Megrendelések egyezség szerint bármikor is elfogadjatnak.

és tenyészmének vásárlásánál közvetlen a tenyésztőtől, segédkezésemet felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lóvásárok jegyzékét kívánatra szívesen küldöm. Elsőrendű referenciákkal rendelkezőre állnak!

Czimem:

Idősb Heinrich Mór lóvásárló ügynöksége **Csáktornya (Muraköz)**

Sürgőnyezim: **Heinrich Senior, Csáktornya.** 5786

Elsőrendű fajjellegű

vöröstarka ÖKÖR és üszőborjakat

1-2-3 éves korban, továbbá hízalásra v. járomba való tarka ökröket, ugyiszintén hasas v. friss fejős **teheneket**

a legjutányosabb áron egyezség szerint bármily mennyiség szállítására vállalkozunk 269

Spitzer és Weller **Kis-Czell**

Elsőrendű

Bonyhádi faj vöröstarka **ökor- és üszőborjakat**

1-2-3 éves korban, továbbá hízalásra vagy járomba való tarka ökröket, ugyiszintén hasas vagy friss fejős teheneket a legjutányosabb áron egyezség szerint bármily mennyiség szállítására vállalkozik

Nelzer Antal, Dombóvár Tolna megye.

Kiválóan csontos nemes és jófejűdésű Bonyhádi-Simmenthali keresztezésből eredő 1 1/2-2 éves tenyész bikák

eladók. Fedeztetés próbálva. **Yorkshire tenyészet.** Pusztá-Forna, posta Csákvár. 6986 **Az intéző.**

Bonyhádi friss fejős-tehenek és tenyész-bikák jutányos áron kaphatók minden héten kedden, szerdán és csütörtöki napokon. Istállóik Kispesten, Üllői-ut 24. Telefon: Kispes 1. Levél- és sürgőnyezim: **Flaschner Sándor** 4748 tehénkereskedő **Bpest, Fereenc-körút 40.** **Vegyesek** **Gő ekoszántást és réttörést** vállalunk, rendelkezünk hatos és négyes ekével és gruberrel. Gombosi gazdaság, Nagyida. 3271

Eladás

Alkalmi zongoravétel **Hörsdörfer Schweighofer Korn-Wirtl** kiváló mesterek gyártmányú 300 forintosok feletti. **Pianók 160 ft. al zongora, vagy pianó 350 ft-től felebb, mindonárban.** Zongora- és cimbalomhangolások helyben és vidéken, szakavatott munkások által **zongorák és opónok eszközöl-tesek. REMENYI BÉLA** és **Magy. Kir. Zeneakadémia** szállítója, **BUDAPEST, VI. Király-utca 58** 5478

Gödöllőn közvetlen a vasút és szép árnyas liget mellett **2 bérház eladó.** Egyik ház 4 szobát, hozzávaló összes melléképítmények, parkírozott udvar elkülönített gazdasági udvarból áll. Ugyanott a másik bérház 4 lakással, melyek évi bére 1100 korona, szintén eladó. Bővebb értesítés „Ház” jellege alatt a kiadóhivatalban nyerhető. 3290

A vámosi uradalomban nagyobb mennyiségű istállóból, vágóhidról készült, mely **totofedésekre** kiválóan alkalmas. Érdeklődőknek készpénzre ad felvilágosítást **Uradaimi intézőség,** posta Somogyvár. 3160

Gleditschia-mag csiraképes, jó minőségben métermázsánként 80 koronáért kapható Széllágyi Józsefnél, Pocsaj. 3163

Jó állapotban levő, használt, 30 lóerős benzínmotor jutányos áron, kedvező fizetési feltételek mellett eladó Kereskedelmi Részvénytársaság géposztálya, Temesvár. 3216

Tökéletesen tiszta, magnak elkészített **tavaszi büköny** kapható mázsánként vevő zsákjában Kis-Jenő állomán 18 korona áron, Schillinger József birtokosnál Kis-Jenőn, (Arad megye). 3042

Edzett, szabadban tenyésztett, remek aranyárga és színtiszta hófehér orpingtonfaj-sok darabja 50 fillér. **Pepiner** állatok tojásai 1 kor. **Böventőző** Emdent-Olasz libatojások drája 1 kor. **Prima pekíngi kacso**tojások drája 40 fillér. **Rázásmentes** csomagolás 12 darabon kezdve ingyen. **Lapusnyaki uradalom,** posta Hunyaddobra. 3244

Tavaszi buzát 27 kor.-ért, vetési zabot 18 kor.-ért kínál legjobb minőségben míg a készlet tart. **Friedmann Henrik,** Nagy-Tapolcsány. 3251

Árpa vetőmag-eladás. A uradalomban eladandó fajtisza: **Hanna, Oregon** és **Richardson-Chewalier** tavaszi árpa vetőmag q-ként 20 korona áron, vevő zsákjában, vagy önköltségen felszámtandó zsákokban szállítva ab Baranyaszentlőrinc állomás. Megrendelések intézendők az Uradaimi számtartószághoz, Baranyaszentlőrinc. 3250

Eladó 10-15 ezer kéve nád. Ára 100 kévéként 20 kor. a Mezőzombori bér gazdaságban. Vasútállomás Szerencs. 3248

Tavaszi magbüköny eladó 100 q. míg a készlet tart. 100 kg.-ként a vevő zsákjában vasúti állomásra szállítva 19 koronáért, ugyiszintén 90 q eredeti pedig **Hanna-árpa** első évi utántermésű 100 kilonként 20 koronáért. Szurdokpisz-póki gazdasági intézőség Szurdok-piszpóki, Heves megye. 3182

Kettős ekéket, sorvetőgépeket, szóró kukoricavetőt és barkádatba szóró kukoricavetőt két eladunk. **Gombosi gazdaság, Nagyida.** 3272

Eladó vetőmag! Kétfajta zab q-ja 17 kor., minősége 52 kg. **Hanna** árpa q-ja 15 kor., minősége 72 kg. **Nagyszemű** lenese 50 kor. q-ja. **Koránérő** székely tengeri 20 kor. q-ja. **Réty-Eresz-**tevény állomásra szállítva a vevő zsákjába **Hadnagy Gyula** föld-birtokos Dálnok, Háromszék m. 3269

Eladó vetőmag-árpa, eredeti utántermésű **Hanna** árpa a tavaszi vetéshez q-ként a 18 korona kapható **Oltag** **Guidó** szentgyörgyvári gazdaságában. Szállítás Zala-Apáti vasútállomás-ról a vevő által franco állított zsákokban. 3292

Bükönymagot elad Szent-páli gazdaság 3270 **Komáromnál**

Eladó birtok. Szatmár megyében Szatmár városától kocsin félóra, vasút mellett, 95 hold tisztán szántóföldből álló prima birtok. **Uri** lakás, istálló, gazdasági felszereléssel 19 ezer forintért, 1000 forint készpénzzel, megvehető. **Rácz Gyula** Mikola, Szatmár m. 3273

Duppai zab eladó vetőmagnak Karánsebes vasút-állomásra szállítva 18 koronáért a pénz elő eges beküldése vagy utánvély mellett. Zsákok önköltségen számítatnak. **Klein Sándor,** Ruzs, posta Karánsebes. 3291

Elsőrendű pergett méz eladó **Bánffy Albert** báró választott méheséből, q-ként 45 koronáért, szállítás nélkül. Szíves megrendelések a választott uradalmi intézőséghez kéretnék. 3290

Burgonyaszárítógép üzemi- változás miatt eladó. Különösen szeszgyár-rai kapcsolatban előnyösen használható. Különösen romlásnak indult burgonya konserválására ugy elmelezni, mint takarmányozási célokra. 3274

LEGYEK konyhából, kamrából, méz-szárszékéből, istállóból, vágóhidról biztosan elűzetnek, ha a falakat **LEGY-BONODORRAL** meszeljük. Legjobb már kora tavasszal. — Egy kiló elegendő 25 m²-méterre, 5 klg. leírással 6 kor. franco utánvétellel. Megrendelhető **FODOR FERENCZNÉ** Budapest, VIII., **Kisfaludy-utca 40/H.** Számos elismerőlevél. 287

Szepességi kárpáti fenyőborovicska, valódi, legfinomabb, régi, gyógyerejű, különlegesség, egyike a legégszesebb italoknak, kiténő szer gyomorhaj ellen, hathatós étvágygerjesztő és gyomoreredősítő a vesék működésére szerített kedvező hatású, postakorsója bérmentve, utánvély mellett 9 kor. 50 fillér. **Janovszky Gusztáv** fenyőborovicska-gőzfőzőtársaság **Szepesszombat.** (Szepes m.) 166

Remek szép duppai vetőmagzabot

ajánl métermázsánként 20 koronáért ab Bánffyhyunad vevő zsákjában, dr. gróf Bánffy Miklós zentelkei gazdasága. Kívánatra mintát küld **Nagy Sándor** intéző, **Zentelke, u. p. Bánffyhyunad.** 3180

Tavaszi vetésre ajánlok eredeti **HANNA**

vetőárpat

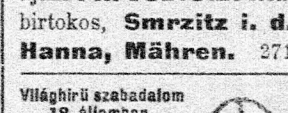
Kubicek Ferencz, földbirtokos, **Celechovitz, Mähren.** 6988

BIRTOK: kerestetik megvételre vagy bérbe 250-300 hold, szántó és kevés erdő. Ugynekők kizárva. Ajánlatok „W. R. 883” jel alatt **Mosse Rudolf** Wien, I., Seilerstätte 2. kéretnek. 293

Eredeti Hanna vetőárpat

ajánl **FR. VODICKA** föld-birtokos, **Smritz i. d. Hanna, Mähren.** 271

Világírú szabadalom 18 államban.

Stádel-Torkos földmérő-taliga kapható **Stádel gépgyárban, Győrött.**

Eladó gőzeke,

Fowler-féle gyártmány, 30 éves, kiténő jókarban — armatura, fogaskerek, drótkötél egészen új — birtok parcellázása végett eladó. 2 gőzgép, 1 darab 6 testű eke, 1 gépész-bódé tartozik hozzá. Teljes felszerelés ára 24 ezer korona. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek „Gőzeke” cízmen. 3174

Fiedler János lenfonógyára Komárom vesz nyers lenkórót

szál-nyeréshez, valamint kaszált és géppel csépeelt **lenszalmát,** tetszés szerinti mennyiségben és elad eredeti (pernai) **oroszlennmagot.**

Eladó vetőmagzab.

A mikosdi uradalom eladásra bocsítja az alábbi eredeti utántermésű vetőmagzabot, métermázsánként 21 koronával ab Zalabér állomás, vevő által franco állítandó zsákokban, 1908 tavasszal szállítva. **Duppai, Milton, Ligovó, Leutewitzki.** Előjegyzéseket a vételár 20%-ának beküldése mellett elfogadj. **Uradaimi intézőség, Mikosdpusztá, per Zalabér.** 207

Most jelent meg a Tejgazdasági Zsebnaptár

az 1908. évre. Szerkeszté **Joszenzky Pál** az OMEGE ügyvezető-titkára.

A **tejgazdasággal** (állattenyésztés, állategészségügy, takarmányozás, tejkezelés, vaj- és sajtkészítés) kapcsolatos minden kérdést felöleli. — Tejgazdasággal foglalkozóknak nélkülözhetetlen a **Tejgazdasági Zsebnaptár.** Doldi ára 4 K. — A „Pátria” hird. váll. Budapest, Üllői-ut 25. vagy a **Tejgazdasági Zsebnaptár** kiadó-hivatalánál megrendelve, **ajánlott küldőssel 3 K 65 fillér.** 22

Vétel

Megvételre kerestetik 100 drb. gömbölyű ákác-ozlop, i. m. hosszú, 20 x 20 cm. átmérőjű, továbbá 1000 drb. 110-120 cm. hosszú, 12-13 mm. magas ákácztalpa. Ajánlatok **Magy. ker. a. i. gyár részv. társasághoz, Budapest, József-körút 14. sz.** alá intézendők. 3275

Fűzesszövőtel, Kosár-nagymennyiségű hámozatlan fűzessző szükséges barackkosarak készítésére. Ajánlatokat elfogadj a Keszteméti Gazdasági Egyesület titkársága, vagy a Kosárpári R.-I. Kesztemén. 3277

Gyökerező hazai szőlővesztő kerestetik megvételre. Ajánlatok **Szilf Horváth** Pálhoz kéretnék Ráczalmásra, Fejér m. 3268

Lenmagot minden vidéki állomáson, legmagasabb áron mellett **vásárol** 5597

Krausz Hugó terménykiváltó üzlete **Budapest, V. Szabadság-tér 6.** Csakis árakkal megjelölt követelésekkel ellátott ajánlatokat veszek tekintetbe.

Kiültetni való 400-500 darab Tilia grandifolia csemetét (1'80-2 m. magasat) keresek megvételre. **Czím a kiadóhivatalban.** 3276

Bérlet

718 m. hold, Kisköröstől 7 km.-nyire, új épülő vasútvonal mellőlőhelye, 230 m. h. szántó, a többi erdő és rét egy tégban. A múlt évben 7 vagon szemesgabona termés volt. **Kiadó: é. szept. hó 1-ével.** Van rajta szép tanya, melléképületekkel. Évi bér 8000 korona, biztosíték 5000 kor. 3249

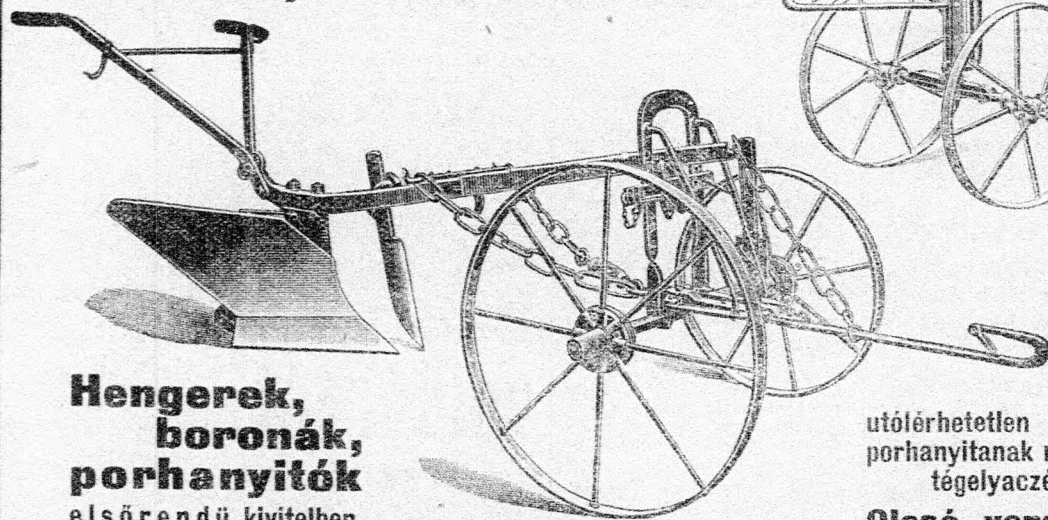
Bérbeadó ösztől kezdve egy 300 holdas, egy körülből 250 holdas és 1900 holdas **krassó-szőrénymezeyi birtok,** jelenleg is intenzív gazdálkodás alatt, nagyszépe szántó, legelő, rét és egyrésze erdő, kelően rendezett gazdasági épületekkel, fundus nistructus átveendő megállapítandó áron. Bővebb nagymintái és számkulki uradalmi intézőségél **Nagy-Mutnik, u. p. Záguzsán, (Krassó-Szőrénymezey).** 3186

A tavaszi talajelőkészítés legczélsebb eszköze a **RUGALMAS FOGU KULTIVÁTOR**

mélyjáratszabályozó - emeltyüvel.

Több ezer darab legnagyobb megelégedésre használatban.

Modern talaj- és rétművelő eszközök.

**Hengerek,
boronák,
porhanyítók**
elsőrendű kivitelben.

Specziális eszközök a répa-
kukorica-műveléshez.

Laass-rendszerű többsoros kapálógépek.

Bächer egyes és többvasú ekéi

utólérhetetlen minőségűek; remekül fordítanak, tökéletesen
porhanyítanak minimális vonóerő-szükséglet mellett. Törhetetlen
tégelyacél ekéfejek, páncélacél kormánylemezek.

Olcso versenyárak és kedvező feltételek.

BÄCHER RUDOLF specziális eke- és talajművelő eszközök gyára.

Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND.**

Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

Az „eredeti Melichar“-gyártmányu

páros sorszámú

„UNICUM DRILL“

a jelenkor legtökéletesebb sorvetőgépe.

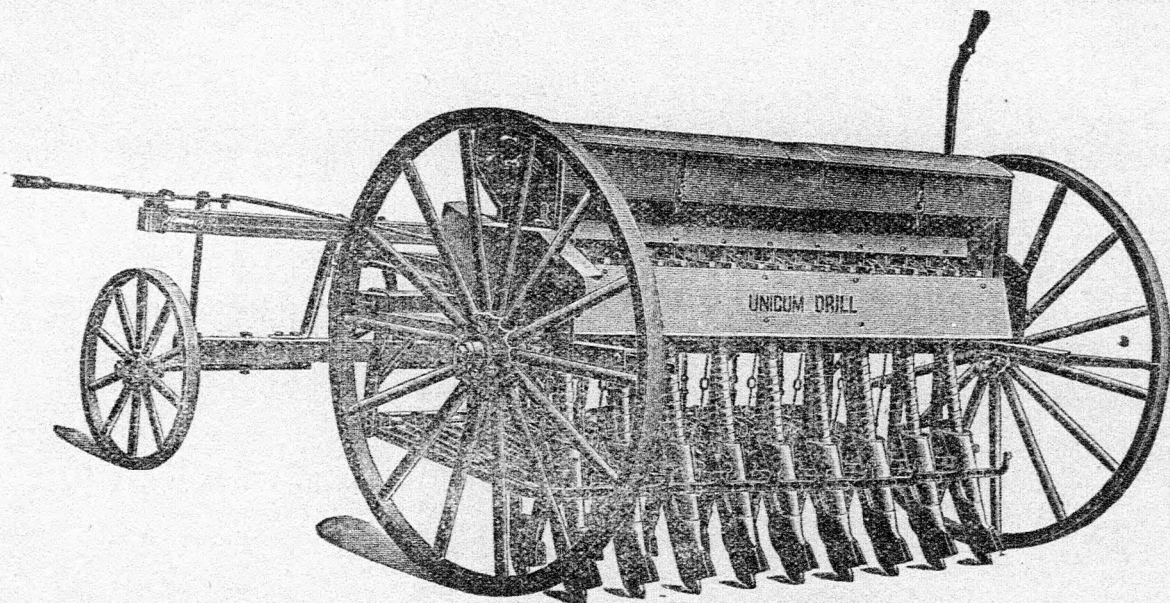
Utólérhetetlenül precíz vetés, hegynek-völgynek teljesen egyforma, ideálisan tökéletes magelosztás, végtelen könnyű és biztos kormányzás, feltűnően csekély vonóerőszükséglet, szilárd kivitel, elsőrendű anyag, bámulatosan egyszerű szerkezet és könnyű kezelés ama jellegzetes tulajdonságok, melyeknek ezen sorvetőgép általános kedveltségét köszönheti. Több mint 32000 db használatban. Számítalan elsőrendű kitüntetés és sok száz elismerőlevél a világ minden részéből.

Ujabb specziálítások:

Mütrágyaszórógépek és mütrágyaszóróval kombinált sorvetőgépek.

Különleges répa- és kukorica-amerikai rendszerű kukorica-fészekbevetők (a Hermann-féle művelésmódhoz).

Chiliszőrők a csukorrépa fejtrágyázásához.

MELICHAR FERENCZ sorvető- és mütrágyaszóró-gépek gyára.

Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND.**

Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

Föld
Dij
A M.
és
gon
IX.
birt
figye
állás
helybe
bözö
gyer
Az
dijm
eset
zet
lásra
tot a
az ill
solut
sükre
mogk
Tisz
birt
kat, h
sok be
Ipol
köz
igény
kölje
A M. Ga
Orszá
Bető
Tanyag
és 480
365 liter
föld, lak
mes, sz
erélyes,
küldjék
kezü más
dalom, p
Gazdát
jóirásu
mint bel
küldjék
vissza ne
bathyáni
gazdaság
Fejér me
Gazdasá
uagyobb
daságokba
év márczi
kezdő hav
ellátás ágy
A kérvény
latokkal, m
denek, a
gazdasági
küldendő.
Tehenes
részint
keresték
lépésre. A
szerű gőze
ben rész
ványmásol
megjölés
Kétornyul
küldjék.
Botosisp
Megkivánt
lat, meg
Bizonyítván
nem küldet
vények és
jelölésével
Gazdaság",
zendők.
Gazdaság
megyel gró
450 korona
kivül teljes
tanintézetet
sikerrel végz
sal bíró, ka
nek eleget
nyelvet szó
szépirásu er
alkatu, erély
kegő keresz
bizonyítván
február 29-ig
felügyelőg
Fejér megye.
Gazdasági
végzett, felv
javadalmas
és teljes ellá
mos, Bács-Bo
Gőzeke-fő
keresték. A
ványmásolató
tételével Nag
meskirt, u.
zendők.

